

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ**Ελληνική Οικονομία**

Συνεχίζεται η ταχεία επιβράδυνση της πτωτικής πορείας του ΑΕΠ το 2013, μετά και τη μείωση του ΑΕΠ κατά -2,96% σε ετήσια βάση στο 3^ο 3μηνο.2013, και επίσης μετά την αναθεώρηση των στοιχείων του ΑΕΠ επί τα βελτίω, στο -3,67% στο 2^ο 3μηνο.2013 (από -3,8%) και στο -5,49% στο 1^ο 3μηνο.2013 (από -5,6%). Επιβεβαιώνονται έτσι οι εκτιμήσεις μας για πτώση του ΑΕΠ κατά -3,7% το 2013 ως σύνολο, με εκτιμώμενη πτώση του κατά -2,9% στο 4^ο 3μηνο του 2013. Θετική αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,5% περίπου αναμένεται το 1^ο 3μηνο του 2014, με αύξησή του κατά περισσότερο του 1,0% το 2014 ως σύνολο. Η τάση σταθεροποίησης της οικονομίας αποδεικνύεται και από τη σαφή πτωτική πορεία της ανεργίας (με εποχικώς διορθωμένα στοιχεία) στο 27,3% τον Αύγουστο του 2013 από 27,5% τον Μάιο του 2013.

Ωστόσο, οι διαιωνιζόμενες και πάλι καθυστερήσεις στις διαπραγματεύσεις της Κυβέρνησης με την Τρόικα για την ολοκλήρωση της τρέχουσας εξέτασης της πορείας υλοποίησης του ελληνικού προγράμματος προσαρμογής και για την απρόσκοπτη συνέχιση της χρηματοδότησης αυτού του προγράμματος, συνεπάγονται αναμφισβήτητα δυσμενείς επιπτώσεις και εγείρουν νέα εμπόδια στην πορεία της οικονομίας για έξοδο από την κρίση. Οι καθυστερήσεις αυτές (ήδη η Κυβέρνηση και η Τρόικα θα συμμετέχουν στο Eurogroup της 14^{ης} Νοεμβρίου 2013 χωρίς να έχουν συμφωνήσει για βασικά στοιχεία του Π2014) φαίνεται τώρα ότι σχετίζονται με τις συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις για την από καιρού αναμενόμενη θέσπιση του Ενιαίου Φόρου Ακινήτων (ΕΝΦΑ) και για την εκλογίκευση του καθεστώτος στον τομέα των πλειστηριασμών ακινήτων.

Η τυχόν νέα διαστρέβλωση του ΕΝΦΑ προς την κατεύθυνση της νέας υπέρμετρης επιβάρυνσης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων με σχετικά μεγάλη ακίνητη περιουσία (π.χ., διέρρευσαν προτάσεις για συνέχιση της επιβολής του ΦΑΠ με αφορολόγητο όριο τα € 300 χιλ., με ταυτόχρονη εφαρμογή του ΕΝΦΑ με χαμηλότερη, ή μηδενική, επιβάρυνση στις εκτός σχεδίου πόλης εκτάσεις γης) θα οδηγήσει αναπόφευκτα στην ανατροπή της πορείας ανάκαμψης της οικονομίας και σε αδυναμία εκτέλεσης του προϋπολογισμού του 2014.

Ειδικότερα, τα διάφορα σενάρια που βλέπουν το φως της δημοσιότητας αποκαλύπτουν τις εξαιρετικά έντονες πιέσεις που ασκούνται από διάφορες ισχυρές ομάδες συμφερόντων για την εκ νέου ουσιαστική εκ βάθρων ανατροπή της δομής και της δικαιολογητικής βάσης του ΕΝΦΑ. Η λογική φορολόγησης των ακινήτων εδράζεται στην ιδέα της αυτοτελούς επιβάρυνσης κάθε ακινήτου με συντελεστές επί της αξίας όπως αυτή διαμορφώνεται από τις υπάρχουσες υποδομές και προσφερόμενες υπηρεσίες σε κάθε περιοχή. Σε διαφορετική περίπτωση, και ιδίως όταν η λογική είναι εισπρακτικού, και όχι ανταποδοτικού χαρακτήρα, ο φόρος ακινήτων μετατρέπεται σε φόρο περιουσίας.

Ο φόρος, έτσι, αποκτά δημοτικό χαρακτήρα εφόσον ο στόχος είναι να επιμερισθεί το συγκεκριμένο βάρος με αυθαίρετο τρόπο, όπου οι κατά συνθήκη «πλούσιοι» επιβαρύνονται υπερμέτρως προς όφελος της μεγάλης πλειοψηφίας του πληθυσμού, και κατόχων ακινήτων πάσης φύσεως. Στη ίδια αυτή λογική εντάσσεται και η επιχειρούμενη εξαίρεση των οικοπέδων, αγροτεμαχίων, κτλ από την φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας, διότι η επιβάρυνση που αντιστοιχεί θα εξευρεθεί από τα συνήθη υποζύγια. Αυτός όμως είναι ο ασφαλέστερος τρόπος να φτιάξεις ένα φορολογικό σύστημα χωρίς καμία επαφή με την πραγματικότητα. Ένας φόρος στα ακίνητα που λειτουργεί ως φόρος περιουσίας ανοίγει και την όρεξη επιβολής φόρων στην κατοχή άλλων περιουσιακών στοιχείων. Μια τέτοια λογική είναι ο ασφαλέστερος τρόπος για να αντιστραφεί το καλό επενδυτικό κλίμα και να μεταναστεύσουν άνθρωποι και περιουσίες στο εξωτερικό. Μπορεί να δημεύσεις άπαξ την περιουσία κάποιου ανθρώπου αλλά δεν μπορείς να την δημιουργήσεις ξανά κατά βούληση.

Πολλοί φαίνεται να επιδιώκουν την ουσιαστική επιστροφή σε πρακτικές φορολογίας που ισοδυναμούν με ουσιαστική φαλκίδευση της ακίνητης περιουσίας. Σε πρακτικές, που οδήγησαν στην κατάρρευση του φορολογικού συστήματος της χώρας το 2010 και το 2011 (έως την επιβολή του ΕΕΤΗΔΕ) και στον καταποντισμό των συναλλαγών και των επενδύσεων στην αγορά ακινήτων σε απίστευτα χαμηλά επίπεδα. Αυτή η ουσιαστική απαγόρευση της λειτουργίας της αγοράς ακινήτων είχε εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση και την οικονομική δραστηριότητα στη χώρα τα τελευταία χρόνια. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο η εκτιμώμενη νέα μεγάλη πτώση των επενδύσεων σε κατοικίες το 2013 (από το ήδη εξαιρετικά χαμηλό επίπεδό τους το 2012) θα συμβάλει στην πτώση του ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος κατά -1,20 ποσοστιαίες μονάδες. Επιπλέον, σημαντική είναι και η έμμεση συμβολή στην εμβάθυνση της ύφεσης στην οικονομία που προκύπτει από τον καταποντισμό της δραστηριότητας στην αγορά ακινήτων που το 2013 επιβάρυνθηκε με τέσσερις (4) ΦΑΠ, επιπλέον του ΕΕΤΗΔΕ του 2012 και του ΕΕΤΑ του 2013. Όπως σημειώνεται στο παρόν Δελτίο στην ανάλυση για τις εξελίξεις στην παραγωγή της μεταποιητικής βιομηχανίας (που σημείωσε νέα πτώση τον Σεπτ.2013 κατά -4,0%), ο καταποντισμός της δραστηριότητας στην αγορά ακινήτων συνεπάγεται επίσης και συνεχή πτώση της παραγωγής σε πολλούς βιομηχανικούς κλάδους, αυξάνοντας περαιτέρω την αρνητική επίπτωση αυτής της πτώσης στο ΑΕΠ και την απασχόληση.

Συνολικά, θα πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι η απολύτως αναγκαία ουσιαστική ανάκαμψη της οικονομίας από το 2014 στηρίζεται και στην εφαρμογή του ΕΝΦΑ. Αυτός είναι ο μόνος φόρος ο οποίος, σε συνδυασμό με την δραστική προσαρμολγή του φόρου επί των συναλλαγών

ακινήτων και των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων, μπορεί να συμβάλλει στην ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων και της οικονομίας γενικότερα, με ταυτόχρονη είσπραξη και των αναγκαίων εσόδων (άνω των € 2,9 δις) από το κράτος.

Ειδικότερα, η πρόβλεψή μας για καλύτερη από ότι έχει προγραμματιστεί εκτέλεση του Π2014, χωρίς την επιβολή νέων μέτρων, στηρίζεται στην ομαλή εφαρμογή του ΕΝΦΑ, από τον οποίο αναμένονται έσοδα ύψους € 2,9 δις. Αυτά τα έσοδα προβλέπουμε ότι είναι πράγματι δυνατό να εισπραχθούν από το νέο διευρυμένης βάσης φόρο ακινήτων, ακόμη και με την αναγκαία εκλογίκευση των συντελεστών φορολόγησης, κυρίως στα εντός σχεδίου πόλης οικόπεδα. Ωστόσο, η τυχόν διαστρέβλωση του ΕΝΦΑ, η οποία μπορεί να οδηγήσει και σε ανατροπή της ανάκαμψης της οικονομίας, ανατρέπει σε μεγάλο βαθμό τις ανωτέρω προβλέψεις για τα έσοδα από τον φόρο ακινήτων και, γενικότερα, για την εκτέλεση του Π2014 ως σύνολο. Σημειώνεται δε ότι με αυτές τις εξελίξεις και τις παλιωνδιές όσον αφορά το φόρο ακινήτων κανείς δεν μπορεί να κατηγορήσει την Τρόικα όταν προβλέπει την ανάγκη για νέα δημοσιονομικά μέτρα (πολλών δις) το 2014.

Όσον αφορά το καθεστώς στον τομέα των πλειστηριασμών ακινήτων σημειώνεται ότι αυτό που ισχύει σήμερα αποτελεί την βασική αιτία για τη διατήρηση της αβεβαιότητας όσον αφορά τις εξελίξεις στο ελληνικό χρηματοοικονομικό σύστημα, παρά την εκ βάθρων αναδιάρθρωσή του και την εξαιρετικά επιτυχή ανα-κεφαλαιοποίηση των μεγάλων τραπεζών, με προσέλκυση και σημαντικών επιχειρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό. Η εκλογίκευση, επομένως, αυτού του καθεστώτος θα πρέπει να είναι πρωτίστως επιδίωξη του συνόλου του πολιτικού κόσμου της χώρας και όχι να παρουσιάζεται ως προαπαιτούμενο για τη συνέχιση της χρηματοδότησης της χώρας από την Τρόικα. Αυτή η εκλογίκευση θα έπρεπε να είχε ήδη θεσπιστεί, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ομαλοποίηση της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος και στην επιστροφή των καταθέσεων και, γενικότερα, στην πορεία εξόδου της χώρας από την μεγαλύτερη κρίση της ιστορίας της.

Εκτός των ανωτέρω, οι σημαντικότερες εξελίξεις στην οικονομία που ανακοινώθηκαν στο 7ήμερο που πέρασε ήταν περιληπτικά οι ακόλουθες:

α) Η έξαρση του αρνητικού πληθωρισμού με βάση το ΔΤΚ στο -2,0% τον Οκτ.2013, από -1,1% τον Σεπτ.2013, η οποία, ωστόσο, οφείλεται αποκλειστικά στην έξοδο από τον ετήσιο πληθωρισμό της μεγάλης αύξησης των τιμών του πετρελαίου θέρμανσης τον Οκτ.2012. Ερωτηματικά προκαλεί η αύξηση κατά 17,6% σε μηνιαία βάση που καταγράφηκε από την ΕΛΣΤΑΤ στις τιμές των φαρμάκων.

β) Η νέα πτώση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας κατά -4,0% τον Σεπτ.2013, με την πτώση στο 9μηνο.2013 στο -1,2%. Ειδικότερα, αξιοσημείωτη είναι η σχετικά μεγάλη πτώση της παραγωγής τροφίμων στο 3μηνο Ιουλ.-Σεπτ.2013,

λόγω κυρίως της εξόδου από την αγορά ενός σημαντικού ομίλου επιχειρήσεων σε αυτόν τον κλάδο. Σημειώνεται, ωστόσο, η αύξηση της παραγωγής σε σημαντικούς κλάδους της οικονομίας, ιδιαίτερα δε σε εκείνους που παράγουν προϊόντα για εξαγωγές, ή για υποκατάσταση εισαγομένων.

γ) Η συνεχιζόμενη στασιμότητα των εξαγωγών αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή - με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ - που σημείωσαν νέα μικρή πτώση κατά -1,5% τον Σεπτ.2013. Αυτό συνέβη, παρά το ότι με βάση τα στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών της ΤτΕλλάδος οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία συνεχίζουν να έχουν θετική αυξητική πορεία. Σε κάθε περίπτωση είναι προφανές ότι οι εξαγωγές αγαθών έχουν επηρεαστεί φέτος αρνητικά τόσο από την κρίση στην Κύπρο όσο και από την σημαντική πτώση (για λόγους που δεν εξαρτώνται από την Ελλάδα) των εξαγωγών βαμβακιού και ηλεκτρικής ενέργειας. Από την άλλη πλευρά, η μεγάλη αύξησης του τουρισμού το 2013 μπορεί να συνέβαλε αυξητικά στις εισαγωγές αγαθών και πτωτικά στις εξαγωγές.

4) Η ανακοίνωση της νέας μεγάλης ανόδου των αφίξεων ξένων τουριστών στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας κατά 21,5% τον Οκτ.2013 και κατά 10,9% στο 10μηνο του 2013. Η καλή πορεία του εξωτερικού τουρισμού και στο 4^ο 3μηνο του 2013 δημιουργεί ευνοϊκές προοπτικές για την ανάπτυξη του κλάδου και στο 1^ο 3μηνο του 2014, σε σύγκριση με το πολύ υποβαθμισμένο 1^ο 3μηνο του 2013.

5) Η νέα εντυπωσιακή αύξηση των επίσημων προσλήψεων μισθωτών στον ιδιωτικό τομέα που, σύμφωνα με το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ ανήλθαν στις 138,41 χιλ. τον Οκτ.2013, έναντι 92,0 χιλ. τον Οκτ.2012 και 133,3 χιλ. τον Οκτ. του 2007. Επίσης, η καθαρή πτώση της απασχόλησης τον Οκτ.2013 (μετά το πέρας της τουριστικής περιόδου) περιορίστηκε σημαντικά στις -35,0 χιλ. τον Οκτ.2013, από -50,47 χιλ. τον Οκτ.2012 και ακόμη -37,7 χιλ. τον Οκτ.2008. Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί την καταγραφή σημαντικής καθαρής αύξησης της απασχόλησης για το 2013 ως σύνολο για πρώτη φορά από το 2008.

6) Βέβαια, συνεχίζεται η πτώση της οικονομικής δραστηριότητας τον Αύγ.2013, δηλαδή στο μήνα που επιβλήθηκαν οι φόροι ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) για τα έτη 2011 και 2012, ενώ τον επόμενο μήνα επιβλήθηκε και ο ΦΑΠ για το έτος 2013.

7) Η εισροή επενδυτικών κεφαλαίων ύψους € 1,92 δις στο ελληνικό χρηματιστήριο στο 10μηνο Ιαν.-Οκτ.2013, εκ των οποίων τα € 926 εκατ. επενδύθηκαν τον Οκτ.2013. Έτσι, η συμμετοχή των ξένων επενδυτών στη χρηματιστηριακή αξία των εισηγμένων μετοχών στο χρηματιστήριο Αθηνών ανήλθε στο 30,18% τον Οκτ.2013, από 28,9% στο τέλος Σεπτ.2013,

Τα ανωτέρω δείχνουν πράγματι την σημαντική επιβράδυνση της πτωτικής πορείας της οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα, παρά το ότι η ουσιαστική εξομάλυνση των εξαιρετικά δυσμενών επιπτώσεων της ύφεσης θα απαιτήσει περισσότερο χρόνο.

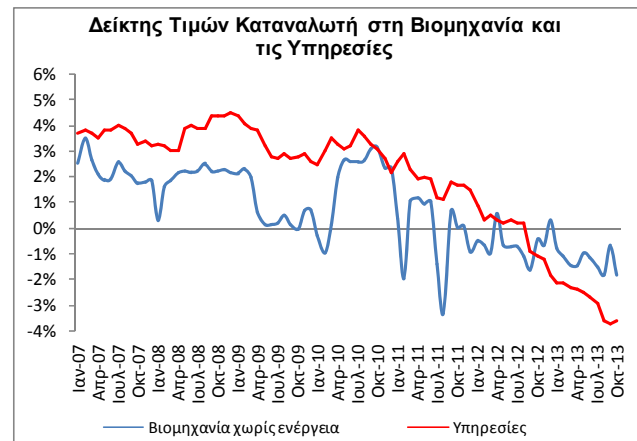
Στον τομέα του πληθωρισμού θα πρέπει κατ' αρχήν να σημειωθεί ότι η αρνητική αύξησή του τον **Οκτ.2013 οφείλεται αποκλειστικά στην έξοδο από τον ετήσιο πληθωρισμό της επίπτωσης από την αύξηση κατά 30.1% των τιμών του πετρελαίου θέρμανσης τον Οκτ.2012 (λόγω της εξίσωσης του φόρου στο πετρέλαιο θέρμανσης με αυτόν στο πετρέλαιο κίνησης), από την οποία η συνολική επίπτωση στον πληθωρισμό ήταν 1,03 ποσοστιαίες μονάδες.** Δεδομένου ότι η πτώση του πληθωρισμού τον Οκτ.2013 ήταν 0.86 π.μ., σημαίνει ότι όλα τα άλλα προϊόντα (εκτός του πετρελαίου θέρμανσης) είχαν αυξητική επίπτωση στον πληθωρισμό του Οκτ.2013 κατά 0,29 π.μ. **Είναι χαρακτηριστικό ότι ο δομικός πληθωρισμός (που δεν επηρεάζεται από τις αυξομειώσεις στις τιμές των καυσίμων και των νωπών**

φρούτων και λαχανικών) ήταν στο -1,8% τον Οκτ.2013 από -1,9% τον Σεπτ.2013 και -2,1% τον Αύγ.2013.

Είναι αξιοσημείωτο ότι την πιο σημαντική αυξητική επίπτωση στον πληθωρισμό του Οκτ.2013 είχε η αύξηση των τιμών των φαρμάκων κατά 17,6% σε μηνιαία βάση, η οποία δεν είναι εμφανές από πού προήλθε. Η αύξηση αυτή είναι πολύ μεγάλη και θα μπορούσε να συμβεί μόνο από μια γενική αύξηση των τιμών των φαρμάκων. Εάν η δικαιολογητική βάση της ανωτέρω αύξησης είναι, όπως μας αναφέρθηκε, ότι με τις νέες ρυθμίσεις οι ασφαλισμένοι επιβαρύνονται για το σύνολο της δαπάνης αν επιλέξουν πρωτότυπο (σχετικά ακριβό) φάρμακο σε περίπτωση ύπαρξης αντίστοιχου γενόσημου (φτηνότερου αλλά απολύτως ισοδύναμου) φαρμάκου, τότε η παρουσιαζόμενη ως αύξηση των τιμών των φαρμάκων είναι τουλάχιστον ατυχής. Ο ΔΤΚ έχει κατασκευαστεί για να δείχνει την μεταβολή των τιμών των προϊόντων για τον καταναλωτή ανεξαρτήτως του αν ο καταναλωτής πληρώνει μέσω του τρέχοντος εισοδήματός του ή μέσω της ασφαλιστικής του αποταμίευσης την οποία έχει εμπιστευτεί στα ασφαλιστικά ταμεία. Και στις δύο περιπτώσεις αυτός που πληρώνει είναι ο καταναλωτής. Και το ερώτημα είναι αν έχει αυξηθεί η τιμή του προϊόντος που αγοράζει ή όχι. Στην περίπτωση μας, ασφαλώς, η τιμή δεν έχει μεταβληθεί. Επιπλέον, το πιθανότερο είναι ότι η συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών θα επιλέξουν από εδώ και πέρα τα απολύτως ισοδύναμα γενόσημα φάρμακα που καλύπτονται από τον ΕΟΠΠΥ και επομένως η επιβάρυνσή τους για τη θεραπεία τους θα είναι μικρότερη και όχι μεγαλύτερη από ότι ήταν πριν εφαρμοστεί το νέο σύστημα. Από πού προέκυψαν επομένως αυξήσεις τιμών κατά 17,6%;

Συνολικά, το φαινόμενο του αρνητικού πληθωρισμού στην Ελλάδα δεν σημείωσε νέα έξαρση τον Οκτ.2013 παρά το ότι ο επίσημος πληθωρισμός ανακοινώθηκε στο -2,0%. Γεγονός είναι ότι όπως φαίνεται σε σχετικό Πίνακα στο κυρίως κείμενο του Δελτίου, εκτός από τις μεγάλες αυξήσεις σε ετήσια βάση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας (18,7%) και των φαρμάκων (12,6%) σημειώθηκαν επίσης σημαντικές μειώσεις τιμών σε αρκετά προϊόντα, τα περισσότερα από τα οποία είναι διεθνώς μη εμπορεύσιμα προϊόντα. Μειώνονται δηλαδή περισσότερο οι τιμές σε εκείνα τα προϊόντα που είχαν συμβάλει στον υψηλότερο πληθωρισμό

στην Ελλάδα, έναντι του μέσου πληθωρισμού στη Ζώνη του Ευρώ, σε ολόκληρη τη δεκαετία του 2000 (βλέπε το Διάγραμμα).

Γενικά, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι στον τομέα των διεθνώς μη εμπορεύσιμων προϊόντων η πτώση των τιμών επιταχύνεται μετά τα μέσα του 2012, όταν οι επιπτώσεις στις τιμές από την αύξηση των συντελεστών του ΦΠΑ και άλλων έμμεσων φόρων βγαίνουν από το δείκτη. Επίσης, ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι δεν φαίνεται να σημειώνονται μεγάλες μειώσεις στις τιμές των διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων της χώρας (και ιδιαίτερα στον τουρισμό) στα οποία οι τιμές προσδιορίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση στις ξένες αγορές.

Είναι γεγονός ότι ο αρνητικός πληθωρισμός δεν βοηθάει στην απομείωση της πραγματικής αξίας του δημοσίου χρέους, όπως προσπαθούν να κάνουν ορισμένες αναπτυγμένες οικονομίες με τη βοήθεια μάλιστα της πολιτικής της νομισματικής χρηματοδότησης του δημοσίου χρέους από τις κεντρικές τους τράπεζες και της υποτίμησης των νομισμάτων τους. Στην Ελλάδα ειδικότερα, μεγαλύτερη είναι η πτώση του πληθωρισμού με βάση τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ, πράγμα που συμβάλλει στην μεγάλη πτώση του ονομαστικού ΑΕΠ ακόμη και το 2013 και τη διατήρηση σε υψηλά επίπεδα του ποσοστού του δημοσίου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ. Ωστόσο, η πτώση των τιμών συμβάλλει στη διατήρηση της πραγματικής αξίας του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και στη διατήρηση σε υψηλά επίπεδα των αποδόσεων των καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες παρά την πτώση των ονομαστικών επιτοκίων από τα πολύ υψηλά επίπεδα που διαμορφώνονταν το 2012. Επίσης, η διατήρηση της αγοραστικής αξίας των εγχώριων εισοδημάτων αναμένεται να οδηγήσει γρήγορα σε ανάκαμψη και της πραγματικής ιδιωτικής κατανάλωσης, όταν η καταναλωτική εμπιστοσύνη θα έχει σημειώσει ακόμη μεγαλύτερη βελτίωση (από αυτή που πράγματι σημείωσε τον Οκτ.'2013).

Παγκόσμια Οικονομία

Στο προηγούμενο 7ήμερο οι προοπτικές ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας επαναπροσδιορίστηκαν σε κάποιο βαθμό από τις

ακόλουθες σημαντικές εξελίξεις: Πρώτον, στις ΗΠΑ ανακοινώθηκε η μεγαλύτερη του αναμενομένου αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,8% σε ετησιοποιημένη βάση στο 3^ο 3μηνο 2013, καθώς και η επίσης μεγαλύτερη του αναμενομένου αύξηση της απασχόλησης στους μήνες Αύγ.-Οκτώβριο 2013. Δεύτερον, στη Ζώνη του Ευρώ η ΕΚΤ ανακοίνωσε, σε μεγάλο βαθμό απρόσμενα, την νέα μείωση του επιτοκίου παρέμβασής της στο 0,25% που αποτελεί μεγάλη σημασία παρέμβαση μεγάλης σημασίας που αναμένεται να έχει ευνοϊκές επιπτώσεις τόσο στην πορεία του Ευρώ όσο και στην πορεία ανάπτυξης των οικονομιών της Ζώνης του Ευρώ. Τρίτον, στην Ιαπωνία καταγράφεται αυξητική πορεία στο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου παρά τη μεγάλη υποτίμηση του Γιέν. Οι εισαγωγές αγαθών είναι αυξημένες μετά τον καταστροφικό σεισμό και το τσουνάμι το 2011, αλλά και οι εξαγωγές φαίνεται να έχουν επηρεαστεί αρνητικά. Πιο αναλυτικά:

Στις ΗΠΑ, των πολλών προβλημάτων όσον αφορά τη λειτουργία του πολιτικού συστήματος της χώρας, η πρώτη θετική έκπληξη ήταν η ανακοίνωση της αύξησης του ΑΕΠ κατά 2,8% σε ετησιοποιημένη βάση στο 3^ο 3μηνο.2013 (1η μέτρηση), έναντι 2,5% στο 2ο 3μηνο 2013. Ωστόσο, η αύξηση του ΑΕΠ οφείλεται σε σχετικά μεγάλο βαθμό στην άνοδο των αποθεμάτων των επιχειρήσεων, η οποία συνέβαλε κατά 0,83 π.μ. στην ανωτέρω αύξηση του ΑΕΠ. Αν δεν επαναληφθεί στο 4^ο 3μηνο, ο ρυθμός ανάπτυξης ενδέχεται να επιβραδυνθεί. Επίσης, σημαντική συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ είχαν: α) η αύξηση των επενδύσεων σε κατοικίες κατά 14,6% στο 3^ο 3μηνο.2013, μετά την αύξησή τους κατά 14,2% στο 2^ο 3μηνο του 2013 και β) οι καθαρές εξαγωγές, με την αύξηση των εξαγωγών κατά 4,5% έναντι της πολύ μικρότερης αύξησης των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά 1,9%. Από την άλλη πλευρά περιορισμένη ήταν η αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων κατά 1,6% στο 3^ο 3μηνο από 4,7% στο 2^ο 3μηνο.2013 και η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,5% στο 3^ο 3μηνο, από 1,8% στο 2^ο 3μηνο.2013, Αξιοσημείωτη ήταν η αύξηση του πληθωρισμού με βάση τον από-πληθωριστή της ιδιωτικής κατανάλωσης στο 1,9% στο 3^ο 3μηνο.2013, από -0,1% στο 2^ο 3μηνο.2013, ενώ ο δομικός πληθωρισμός αυξήθηκε επίσης στο 1,4% στο 3^ο 3μηνο, από 0,6% στο 2^ο 3μηνο και 1,8% στο 1^ο 3μηνο.2013. Τέλος, η αύξηση του ΑΕΠ σε ετήσια βάση διατηρήθηκε στο 1,6% στο 3μηνο 2013, όπως και στο 2^ο 3μηνο.2013, από 1,3% το 1ο 3μηνο 2013. Η εξέλιξη αυτή εξακολουθεί να είναι συμβατή με την εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,6%-1,7% το 2013 ως σύνολο.

Η 2^η θετική εξέλιξη στην οικονομία των ΗΠΑ ήταν ασφαλώς η πολύ μεγαλύτερη του αναμενομένου αύξηση της απασχόλησης κατά 204 χιλ. άτομα τον Οκτ.2013, με ταυτόχρονη αυξητική αναθεώρηση και των στοιχείων για την αύξηση της απασχόλησης τον Αύγουστο και τον Σεπτ. 2013, με αποτέλεσμα η μέση μηνιαία αύξηση της απασχόλησης στην περίοδο Αυγ.-Οκτ.2013 να ανέλθει στις 202.000, έναντι 145.000 στην περίοδο Μαί.-Ιουλ.2013. Η αύξηση του

ποσοστού ανεργίας σε 7,3% τον Οκτ.2013 από 7,2% τον Σεπτ.2013 δεν θα πρέπει να μας οδηγήσει σε αρνητικά συμπεράσματα, καθώς στην σχετική έρευνα του εργατικού δυναμικού κατεγράφησαν ως άνεργοι και οι εργαζόμενοι του δημόσιου τομέα οι οποίοι είχαν τεθεί προσωρινά σε διαθεσιμότητα λόγω της 16μέρους διακοπής της λειτουργίας πολλών ομοσπονδιακών υπηρεσιών της κυβέρνησης των ΗΠΑ. Σε κάθε περίπτωση η αγορά εργασίας εμφανίζει ενδείξεις βελτίωσης από τις αρχές του τρέχοντος έτους, ωστόσο τα τεχνικά προβλήματα που προήλθαν από την αναβάθμιση των συστημάτων πληροφορικής στην πολιτεία της Καλιφόρνιας και η διακοπή λειτουργίας αρκετών κυβερνητικών υπηρεσιών τον Οκτ.2013 συνεχίζουν να στρεβλώνουν την συνολική εικόνα.

Οι ανωτέρω αναμφισβήτητα ευνοϊκές εξελίξεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση δεν φαίνεται ακόμη να θεωρούνται αρκετές ώστε να οδηγήσουν σε μια άμεση απόφαση από την FED για έναρξη της διαδικασίας αποκλιμάκωσης του προγράμματος αγοράς ομολόγων εντός του 2013. Ωστόσο, περισσότερες ενδείξεις για την νομισματική πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει η νέα Πρόεδρος της FED Janet Yellen μπορεί να διαφανούν στις 14 Νοεμ.2013 κατά την ακρόαση της ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής της Γερουσίας των ΗΠΑ.

Στη Ζώνη του Ευρώ, οι επενδυτές στην πλειονότητα τους αιφνιδιαστήκαν ευχάριστα από την απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης (ΕΚΤ) να προβεί σε μείωση του βασικού της επιτοκίου. Η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και σε ορισμένες περιπτώσεις η εμφάνιση φαινομένων αντιπληθωρισμού, το αδύναμο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον και οι τάσεις αναίτιας (και ανεπιθύμητης) ισχυροποίησης του ευρώ αποτέλεσαν τους βασικούς λόγους που επηρέασαν την σχετικά προωθημένη απόφαση της ΕΚΤ. Ειδικότερα, στη συνεδρίαση της 7.11.2013 το ΔΣ της ΕΚΤ αποφάσισε να μειώσει κατά 25 μονάδες βάσης i) το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρω-συστήματος στο 0,25% και ii) το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης στο 0,75%, ενώ διατήρησε το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων στο 0,00%. Με την κίνηση αυτή η ΕΚΤ προσπαθεί να ενισχύσει την αναπτυξιακή διαδικασία και να αποτρέψει μια γενίκευση του αποπληθωρισμού στην Ευρωζώνη. Σχετικά, ο πρόεδρος της ΕΚΤ επεσήμανε ότι εάν υπάρξει γενικότερος κίνδυνος αρνητικού πληθωρισμού δεν θα διστάσει να εφαρμόσει ακόμη και αρνητικά επιτόκια, όπως και ένα νέο πρόγραμμα μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης (Long Term Refinancing Operations LTRO-3). Ειδικότερα όσον αφορά το πλαίσιο της 3ετους μακροχρόνιας χρηματοδότησης, την 13.11.2013 τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα αποπλήρωσαν το ποσό των € 5,767 δισ. στην ΕΚΤ με αποτέλεσμα το σύνολο των αποπληρωμών να ανέλθει μέχρι σήμερα στα € 377,13 δισ. ήτοι στο 37% επί του συνολικού δανεισμού, ύψους €1.018,7 δισ.. Ο Ewald Nowotny, μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΤ σε πρόσφατες δηλώσεις του εξέφρασε την υποστήριξη

του στην απόφαση μείωσης των επιτοκίων, καθώς η οικονομική ανάκαμψη στην Ευρώπη λαμβάνει χώρα με αργούς ρυθμούς και η ΕΚΤ θα πρέπει να αποτρέψει τους κινδύνους που θα θέσουν σε κίνδυνο την ανάπτυξη. Σχετικά με αυτό το θέμα, σύμφωνα με το Conference Board, η Ευρωζώνη αναδύεται από την ύφεση των τελευταίων δυο ετών με αποτέλεσμα το ΑΕΠ να αυξηθεί κατά 0,8% το 2014 μετά από συρρίκνωση -0,3% το 2013.

Πλήγμα για την ΖτΕ αποτελεί η απόφαση του οίκου πιστοληπτικής αξιολόγησης S&P να υποβαθμίσει την μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Γαλλίας κατά μία βαθμίδα σε AA από AA+ και να αναβαθμίσει την προοπτική σε σταθερή από αρνητική. Η απόφαση του οίκου ασκεί κριτική στις μεταρρυθμίσεις του Γάλλου προέδρου, καθώς εκτιμά ότι δεν συμβάλλουν στη βελτίωση των μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών προοπτικών της χώρας. Παράλληλα διατυπώνει την άποψη ότι η διατήρηση της ανεργίας σε υψηλά επίπεδα (Σεπτ.2013: 11,1%) δεν επιτρέπει την πολιτική στήριξη για πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα.

Πάντως, καλά ήταν τα νέα για την πορεία εφαρμογής των προγραμμάτων δημοσιονομικής εξυγίανσης σε Ιρλανδία και Πορτογαλία, με αποτέλεσμα πρόσφατα το Δ.Σ. του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου να εγκρίνει την εκταμίευση της δόσης των € 1,91 δισ. στην Πορτογαλία, βάσει της 9ης αξιολογήσεως.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 2,2% τον Οκτ.2013, από 2,7% τον Σεπτ.2013 και έναντι εκτιμήσεως της αγοράς για πληθωρισμό 2,5%. Αντίθετα με την ΕΚΤ και με δεδομένη την ικανοποιητική αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,5% σε ετήσια βάση (0,8% σε 3μηνιαία βάση) στο 3^ο 3μηνο.2013 και τον σχετικά υψηλό πληθωρισμό, η ΤτΑγγλίας αναμένεται να διατηρήσει το βασικό επιτόκιο παρέμβασής της στο 0,50% στο προσεχές διάστημα. Επίσης, αναμένεται να διατηρήσει αμετάβλητο και το πρόγραμμα της αγοράς κρατικών ομολόγων, το οποίο έχει ανέλθει ήδη στις £ 375 δισ. Αυτή η σχετικά χαλαρή νομισματική πολιτική εκτιμάται ότι θα διατηρηθεί έως ότου η ανεργία υποχωρήσει σε επίπεδα κάτω από το 7,0%, από 7,6% που ήταν τον Σεπτ.2013. Μάλιστα, σε πρόσφατη ανακοίνωσή της (13.11.2013) η ΤτΑγγλίας ενώ αναθεώρησε προς τα πάνω την πρόβλεψή της για την αύξηση του ΑΕΠ του Ην. Βασιλείου στο 1,6% το 2013 (από 1,4% που ήταν η προηγούμενη εκτίμησή της), ενώ, ταυτόχρονα, εκτιμά ότι η ανεργία δεν θα μειωθεί κάτω του 7,0% πριν από τις αρχές του 2016 και ότι το επιτόκιο παρέμβασης δεν θα αυξηθεί πριν από 3^ο 3μηνο.2015.

Στην Ιαπωνία, προβληματισμό προκαλεί η διόγκωση του ελλείμματος στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας στα ¥1.348 δισ. τον Σεπτ. 2013 από ¥564 δισ. τον Αύγ. 2013. Η αύξηση αυτή του ελλείμματος αποδίδεται σε κάποιο βαθμό στην μετεγκατάσταση στο εξωτερικό πολλών βιομηχανικών μονάδων, προκειμένου να ανταπεξέλθουν του υψηλού κόστους παραγωγής που προκάλεσε η καταστροφή των πυρηνικών μονάδων στη Φουκουσίμα. Είναι

σημαντικό ότι η αύξηση του ελλείμματος στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας συμβαίνει παρά την σημαντική υποτίμηση της σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας του Γιέν έναντι των βασικών νομισμάτων, κατά 21,3% εντός του 2013.

Στην Κίνα, το νέο υπόδειγμα οικονομικής ανάπτυξης έχει ήδη αρχίσει να εφαρμόζεται σταδιακά από την Κυβέρνηση. Αυτό το υπόδειγμα, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως πιο ισορροπημένο, σε σχέση με αυτό που εφαρμοζόταν έως πρόσφατα, και πιθανότατα θα οδηγήσει την οικονομία της Κίνας να αναπτυχθεί το 2014 με το βραδύτερο ρυθμό των τελευταίων ετών. Ειδικότερα, το Conference Board εκτιμά ότι ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης στην Κίνα θα επιβραδυνθεί στο 7,0% το 2014 έναντι 7,5% το 2013, ενώ σε μέσα επίπεδα η οικονομική ανάπτυξη την περίοδο 2014-2019 θα περιοριστεί στο 5,9%. Αυτή η σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ της Κίνας θα συμπαρασύρει και τις οικονομίες των άλλων αναπτυσσόμενων χωρών, με αποτέλεσμα η αύξηση του ΑΕΠ τους να επιβραδυνθεί στο 4,6% το 2014 από 4,7% το 2013.

Γενικά, τις απόψεις του για το υπόδειγμα ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας παρουσίασε πρόσφατα και ο Υπ. Οικονομικών των ΗΠΑ Jacob Lew. Υποστήριξε ότι, οι ιδιαιτερότητες και οι δημοσιονομικές ανισορροπίες που εμφανίζουν πολλές οικονομίες ανά τον κόσμο απαιτούν αλλαγές σε αυτό το υπόδειγμα ανάπτυξης. Έκανε δε έκκληση για μια πιο ισορροπημένη παγκόσμια οικονομία και ζήτησε από τις ασιατικές χώρες να επικεντρωθούν περισσότερο στην πολιτική ενίσχυσης της εγχώριας ζήτησης, επιτρέποντας ταυτόχρονα στις δυνάμεις της αγοράς να καθορίσουν εκείνες την συναλλαγματική ισοτιμία των νομισμάτων τους. Με τις αναδυόμενες οικονομίες να διαδραματίζουν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο στην παγκόσμια οικονομία, ο υπουργός οικονομικών των ΗΠΑ θεωρεί ότι θα πρέπει να αρχίσουμε να στρεφόμεστε προς ένα υπόδειγμα ανάπτυξης για την παγκόσμια οικονομία το οποίο δεν θα στηρίζεται αποκλειστικά στο ρόλο των ΗΠΑ ως τον μεγαλύτερο εισαγωγέα στον κόσμο. Απώτερος στόχος, η εμβάθυνση της συνεργασίας για αύξηση της ζήτησης, η οποία θα ωφελήσει την παγκόσμια οικονομία και θα εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για εργαζόμενους και επιχειρήσεις. Ειδικότερα, για την Κίνα, η αμερικανική πλευρά θεωρεί ότι θα πρέπει να επιταχύνει τις διαδικασίες για ελεύθερη διακύμανση του νομίσματος της και να επιτρέψει μεγαλύτερη πρόσβαση στις αγορές της, ενώ η Ιαπωνία να ενισχύσει την ανάπτυξη της εγχώριας ζήτησης, να αρχίσει τη σταδιακή απεξάρτηση της από τις εξαγωγές και να συνεχίσει να τηρεί τις αποφάσεις των G7 και G20 σε θέματα συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Εξελίξεις στην πραγματική οικονομία: Στις ΗΠΑ, σε χαμηλό 2 ετών, υποχώρησε ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης University of Michigan /Thomson Reuters, στις ΗΠΑ, καθώς τον Νοέμ.2013 μειώθηκε στις 72,0 μονάδες, έναντι 73,2 μονάδων τον Οκτ.2013 επιβεβαιώνοντας την επιφυλακτικότητα

των καταναλωτών. Στην αγορά εργασίας, οι αιτήσεις για εγγραφή στα ταμεία ανεργίας, υποχώρησαν για 4 συνεχή εβδομάδα κατά 9.000 την εβδομάδα έως 2.11.2013 με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν στις 336.000, έναντι εκτιμήσεως της αγοράς για 335.000.

Στη ΖτΕ, σημειώνεται η πτώση των λιανικών πωλήσεων κατά -0,6% σε μηνιαία βάση τον Σεπ.2013, από αύξηση +0,5% τον Αύγ.2013 ενώ σε ετήσια βάση η αύξηση περιορίστηκε στο +0,3%, από πτώση κατά -0,2% τον Αύγ.2013. Αξιοσημείωτο γεγονός ότι η μείωση δεν περιορίστηκε στις χώρες της περιφέρειας αλλά και στις πλεονασματικές χώρες όπως η Γερμανία και η Ολλανδία. Εντυπωσιακή εξέλιξη αποτελεί το νέο ιστορικά υψηλό που κατέγραψε το πλεόνασμα του εμπορικού ισοζυγίου της Γερμανίας το οποίο ανήλθε στα € 18,8 δισ. τον Σεπ.2013, από €15,8 δισ. τον Αύγ.2013, καθώς σε ετήσια βάση οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,0%, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά -2,0%, που επαναφέρει στο προσκήνιο την πρόσφατη ασκηθείσα κριτική των ΗΠΑ για την ακολουθούμενη αναπτυξιακή πολιτική της Γερμανίας.

Στις αγορές κεφαλαίου, περιορίστηκε το αγοραστικό ενδιαφέρον για την πλειονότητα των ευρωπαϊκών ομολόγων το τελευταίο 7ημερο, τα οποία κινήθηκαν παράλληλα με τα αντίστοιχα στις ΗΠΑ, καθώς τα ενθαρρυντικά στοιχεία της αγοράς εργασίας στις ΗΠΑ τον Οκτ.2013 πυροδότησαν σενάρια ενίσχυσης των αναπτυξιακών ρυθμών και τη Fed να εγκαταλείπει σταδιακά το πρόγραμμα ποσοτικής ενίσχυσης της ρευστότητας (QE3).

Στη δευτερογενή αγορά ομολόγων, η διαφορά απόδοσης του 10ετούς πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με το αντίστοιχο γερμανικό υποχώρησε στις 399 μ.β. από 435 μ.β., ενώ η διαφορά απόδοσης του 10ετούς ιταλικού ομολόγου από το αντίστοιχο γερμανικό, υποχώρησε στις 237 μ.β. από 245 μ.β. που ήταν προ εβδομάδος.

		12.11.2013	5.11.2013	+/- μβ		12.11.2013	5.11.2013	+/- μβ
Ελλάδα	10Y	7,94%	7,90%	3	S	672	701	-29
Ισπανία	Y	4,11%	4,08%	4	Y	168	175	-7
Ιταλία		4,15%	4,16%	-1	Y	195	203	-8
Πορτογαλία	B	5,76%	6,06%	-30	C	346	364	-18
Γαλλία	O	2,25%	2,18%	6	D	51	57	-6
Ολλανδία	N	2,11%	2,06%	6	D	36	44	-7
Γερμανία	S	1,78%	1,71%	7	S	21	24	-3

Πηγή: Bloomberg

Στις αγορές συναλλάγματος, ο παγκόσμιος πόλεμος νομισμάτων πιθανόν να επανέρχεται στο προσκήνιο, καθώς οι κεντρικές τράπεζες έχουν ξεκινήσει ένα νέο γύρο νομισματικής χαλάρωσης με στόχο την αποφυγή της ανατίμησης των νομισμάτων τους και της επιβράδυνσης της οικονομικής ανάπτυξης στις χώρες τους. Η ΕΚΤ μείωσε το βασικό της επιτόκιο, όπως προαναφέρθηκε, αποσκοπώντας, ενδεχομένως, και στον περιορισμό της ανατιμητικής πορείας του Ευρώ. Το τελευταίο, από το χαμηλό των 1,2054 USD/EUR που κατέγραψε τον Ιουλ.2012 σημείωνε τον Οκτ.2013 κέρδη της τάξης του 14,7% έναντι του δολαρίου. Μετά την ανακοίνωση της μείωσης του βασικού

επιτοκίου της ΕΚΤ το ευρώ κυμαινόταν στα 1,3389 USD/EUR την 12.11.2013, και ήταν ακόμη ενισχυμένο κατά 11,1% από το χαμηλό του Ιουλ.2012. Με αφορμή την κίνηση της ΕΚΤ ο επικεφαλής της ΤτΕλβετίας δήλωσε ότι τα επιτόκια παρέμβασης στη χώρα του θα παραμείνουν χαμηλά. Υπενθυμίζεται ότι από τον Αύγ.2011, το βασικό επιτόκιο της ΤτΕλβετίας είναι μηδενικό ενώ από τον Σεπ.2012 έχει τεθεί ως ανώτατο επιτρεπόμενο όριο διακύμανσης της ισοτιμίας του ελβετικού φράγκου προς το ευρώ τα 1,20 CHF/EUR.

Απώλειες καταγράφει το γιέν το οποίο υποχώρησε στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 7 εβδομάδων έναντι του δολαρίου ΗΠΑ, καθώς η διαφορά αποδόσεων μεταξύ των ιαπωνικών και αμερικανικών 30ετών ομολόγων διευρύνθηκε στο 2,26% ήτοι το υψηλότερο επίπεδο από τον Ιουλ.2011, εν μέσω ενδείξεων σταθεροποίησης της οικονομίας των ΗΠΑ. Ειδικότερα, το γιέν υποχώρησε την 11.11.2013 στο 99,59 το χαμηλότερο επίπεδο από την 20.9.2013.

12.11.2013	Χαμηλό	Υψηλό	Κλείσιμο Ν.Υόρκης
USD/EUR	1,3345	1,3416	1,3367
JPY/USD	98,93	99,30	99,05
JPY/EUR	132,21	133,15	132,42
USD/GBP	1,5966	1,6022	1,6017
GBP/EUR	0,8339	0,8396	0,8345
CHF/USD	0,9190	0,9232	0,9215
CHF/EUR	1,2315	1,2333	1,2315

Source: Reuters

Ωστόσο, τα κέρδη για το δολάριο ενδεχομένως να περιορισθούν μέχρι την ημέρα ακρόασης της νέας Προέδρου της FED Janet Yellen στην αρμόδια επιτροπή της Γερουσίας των ΗΠΑ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ελληνική Οικονομία

Προϋπολογισμός 2013: Συνεχίζεται η καλύτερη από ότι έχει προγραμματιστεί εκτέλεση του Π2013 στο 10μηνο Ιαν.-Οκτ. 2013, με την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος της κεντρικής κυβέρνησης, ύψους € 1,092 δισ., έναντι του στόχου για έλλειμμα € 3,0 δισ για το διάστημα αυτό και έναντι ελλείμματος €1,138 δισ το αντίστοιχο διάστημα 2012. Η εξέλιξη αυτή πραγματοποιήθηκε λόγω της πολύ μεγάλης μείωσης των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π σε σχέση με τον στόχο που είχε τεθεί, ενώ και τα καθαρά έσοδα (εξαιρουμένων των έκτακτων εσόδων από τα SMP ύψους € 1,5 δισ.) κινούνται πολύ καλύτερα από τους καθορισμένους στόχους.

Ειδικότερα, τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. σημείωσαν πτώση κατά -4,3% σε ετήσια και θετική ωστόσο απόκλιση από τον στόχο κατά € 0,34 δισ. Τα έσοδα πριν τις επιστροφές φόρων μειώθηκαν κατά -6,1% το 10μηνο Ιαν.-Οκτ.2013. Ειδικότερα τον Οκτ.2013

αντιστράφηκε η αύξηση των εσόδων αυτών που είχε καταγραφεί τον Σεπτ.2013, παρά το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος της εκκαθάρισης των φορολογικών δηλώσεων αποπληρώνεται στο τελευταίο 4μηνο του έτους, ενώ και οι φόροι ακίνητης περιουσίας επίσης προβλέπεται να εισπραχθούν σε αυτό το χρονικό διάστημα. Μεγάλη ήταν επίσης η αύξηση στις επιστροφές φόρων στα € 558 εκατ. τον Οκτ.2013, από € 251 εκατ. τον Οκτ.2012, αλλά δεν είναι βέβαιο πιο μέρος αυτού του ποσού αφορά επιστροφές φόρων του δημοσιονομικού έτους 2013. Πάντως, για το 10μηνο Ιαν.-Οκτ.2013 οι επιστροφές εσόδων διαμορφώνονται κατά € 259 εκατ. χαμηλότερα από τον στόχο, παρά το ότι ανήλθαν στα € 2,048 δισ. Σημειώνεται ότι ο στόχος για επιστροφές εσόδων για το τέλος του έτους διαμορφώνεται στα €2,9 δισ.

Στα ανωτέρω καθαρά έσοδα του Τ.Π. δεν συμπεριλαμβάνονται έσοδα ύψους € 1,5 δισ. που δεν είχαν αρχικά προβλεφθεί και είναι έσοδα από κέρδη των ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών από τα ελληνικά κρατικά ομόλογα που έχουν στην κατοχή τους, τα οποία είχαν αγοραστεί από την ΕΚΤ με βάση το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων (Securities Market Program ή SMP).

Το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης (με τους τόκους και χωρίς τα έσοδα από το SMP) διαμορφώθηκε στα € 4,456 δισ στο 10μηνο Ιαν.-Οκτ.2013, από € 12,257 δισ στο 10μηνο 2012 και έναντι του στόχου για έλλειμμα € 8,727 δισ. Ειδικότερα:

Οι Πρωτογενείς Δαπάνες του Τ.Π ήταν σημαντικά μειωμένες κατά -6,7% σε ετήσια βάση το 10μηνο Ιαν.-Οκτ.2013 και διαμορφώθηκαν κατά € 1,481 δισ. χαμηλότερα από τον στόχο που είχε τεθεί για το 1^ο 10μηνο του 2013 και κατά € 2,593 δισ. χαμηλότερα από το ύψος τους στο 1^ο 10μηνο του 2012. Σύμφωνα με το Προσχέδιο του Π2014, ο στόχος είναι για μείωση των δαπανών αυτών κατά -5,0% το 2013, έναντι του 2012, δεδομένου ότι και το αποθεματικό που είχε προϋπολογιστεί στα €1,1 δισ., στο Προσχέδιο 2014 συρρικνώθηκε στα €100 εκατ.

Επιπλέον των ανωτέρω, οι δαπάνες για καταπτώσεις εγγυήσεων ήταν αυξημένες στα € 839 εκατ. στο 1^ο 10μηνο του 2013, από € 586 εκατ. στο 1^ο 10μηνο.2012, ενώ για το 2013 οι πληρωμές στον τομέα αυτό αναμένεται να ανέλθουν στα € 1,027 δισ.

Συνολικά, οι πρωτογενείς δαπάνες του Τ.Π. αναμένεται τώρα να διαμορφωθούν στα € 45,136 δισ. το 2013, από € 47,53 δισ. το 2012. Η υλοποίηση του Π2013 στο 10μηνο Ιαν.-Οκτ.2013, σηματοδοτεί τη δυνατότητα υλοποίησης του Π2013 από την πλευρά των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. πολύ καλύτερα από ότι έχει προγραμματιστεί, με βάση τα σημαντικά μέτρα μείωσης αυτών των δαπανών που έχουν ήδη ληφθεί και εφαρμόζονται. Συνολικά εκτιμάται ότι η πτώση των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. το 2013 ως σύνολο θα κυμανθεί περί το -7,0%.

Σχετικά με την εξέλιξη των καθαρών εσόδων του Τ.Π. στο τελευταίο 3μηνο.13 σημειώνεται ότι από την εκκαθάριση 5,57 εκατ. φορολογικών δηλώσεων του Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων

(ΦΕΦΠ) βεβαιώθηκαν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις € 3,636 δισ., οι οποίες θα πρέπει να πληρωθούν σε μεγάλο βαθμό στο 4^ο 3μηνο.2013. Το ποσό αυτό συγκρίνεται με πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις ύψους € 6,82 δισ. που είχαν βεβαιωθεί πέρυσι. Σημειώνεται ότι το διάστημα Σεπτ.2012-Δεκ.2012 είχαν εισπραχθεί € 3,9 δισ. από τον ΦΕΦΠ, σημειώνοντας αύξηση κατά 29,3% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα το 2011. Αυτό σημαίνει ότι από τις πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις από το ΦΕΦΠ ύψους € 6,82 δισ στο τέλος του 2012 εισπράχθηκαν λιγότερα από € 1,5 δισ. Τα υπόλοιπα έγιναν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, οι οποίες γίνεται ακόμη προσπάθεια να εισπραχθούν. Στο 4^ο 3μηνο 2013 αναμένεται και πάλι στο Προσχέδιο του Π2014 ότι τα έσοδα από τον ΦΕΦΠ θα είναι σημαντικά μειωμένα κατά -13,3% σε ετήσια βάση. Αυτό σημαίνει ουσιαστικά σχεδόν μηδενική είσπραξη από τις φορολογικές υποχρεώσεις που συμπεριλαμβάνονται στα εκκαθαριστικά του ΦΕΦΠ που ανακοινώθηκαν μετά τον Σεπτ.2013, με το μεγαλύτερο μέρος αυτών των υποχρεώσεων να καθίστανται ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις προς το κράτος στους επόμενους μήνες.

Τέλος, όσον αφορά στο ισοζύγιο του ΠΔΕ ήταν πλεονασματικό το 1^ο 10μηνο 2013 στα € 689 εκατ. έναντι ελλείμματος € 631 εκατ. το 1^ο 10μηνο 2012 και έναντι του στόχου για έλλειμμα € 1,35 δισ. Η καλύτερη της αναμενόμενης πορείας του ΠΔΕ προήλθε: (1) Από το πολύ χαμηλό επίπεδο των δαπανών ΠΔΕ, τα οποία διαμορφώθηκαν στα €3,324 δισ. το 10μηνο Ιαν.-Οκτ.2013, κατά € 1,576 δισ. χαμηλότερα από τον στόχο για το διάστημα αυτό, παρά το ότι ήταν αυξημένες κατά 1,4% σε ετήσια βάση. (2) Από την εντυπωσιακή αύξηση των εσόδων του ΠΔΕ, και ιδιαίτερα των εσόδων από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά 51,7% σε ετήσια βάση, κατά €486 εκατ. υψηλότερα του στόχου που είχε τεθεί για το διάστημα αυτό.

Οι δαπάνες για τόκους περιορίστηκαν σημαντικά στα € 5,548 δισ. το 1^ο 10μηνο 2013, από € 11,12 δισ. το αντίστοιχο διάστημα 2012. Σε αυτές τις δαπάνες για τόκους θα πρέπει να προστεθούν και τα € 124 εκατ. το 1^ο 10μηνο.13 που αφορούν προμήθειες εκταμίευσης των ομολόγων του EFSF.

Πληθωρισμός: Ο **πληθωρισμός**, με βάση τον ΔΤΚ διαμορφώθηκε στο -2,0% τον Οκτ.2013, έναντι του -1,1% τον Σεπτ.2013 και του 1,6% τον Οκτ.2012. Επισημαίνεται ότι ο πληθωρισμός εξακολουθεί να διαμορφώνεται στο χαμηλότερο επίπεδο από όλες τις χώρες στην ΕΕ-27, όπου ο μέσος πληθωρισμός μειώθηκε επίσης στο 0,7% τον Οκτ.2013, από 1,3% τον Σεπτ.2013 από 1,5% τον Αύγ.2013.

Όπως τονίζεται στην Επισκόπηση, η περαιτέρω ενίσχυση του αρνητικού πληθωρισμού τον Οκτ.2013 οφείλεται αποκλειστικά στην έξοδο από τον ετήσιο πληθωρισμό της μεγάλης αυξητικής επίπτωσης από την αύξηση κατά 30.1% των τιμών του πετρελαίου θέρμανσης τον Οκτ.2012, από την οποία η συνολική επίπτωση στον πληθωρισμό ήταν 1,03 ποσοστιαίες μονάδες. Αυτή η μεγάλη αύξηση επηρέαζε τον ετήσιο

πληθωρισμό έως τον Σεπτ.2013. Από τον Οκτ.2013 βγήκε από το 12μηνο πληθωρισμό και αντικαταστάθηκε με πτώση των τιμών του πετρελαίου θέρμανσης κατά -0,4% (με επίπτωση στον πληθωρισμό κατά -0,02 π.μ.). Επομένως, η επίπτωση στον πληθωρισμό του Οκτ.2013 από τις τιμές του πετρελαίου θέρμανσης ήταν 1,05 π.μ., αλλά η πτώση του πληθωρισμού ήταν μόνο 0,08 π.μ. Αυτό σημαίνει ότι όλα τα άλλα προϊόντα (εκτός του πετρελαίου θέρμανσης) είχαν αυξητική επίπτωση στον πληθωρισμό του Οκτ.2013 κατά 0,29 π.μ. Ειδικότερα, αυξητική επίπτωση στον πληθωρισμό του Οκτ.2013 είχαν οι τιμές της βενζίνης κατά 0,03 π.μ., οι τιμές των φαρμάκων κατά 17,6% σε μηνιαία βάση τον Οκτ.2012 (σύμφωνα με την εκτίμησή της ΕΛΣΤΑΤ) με επίπτωση στον πληθωρισμό κατά 0,15 π.μ., οι αυξήσεις των τιμών των φρούτων λαχανικών και πατάτας με επίπτωση στον πληθωρισμό κατά 0,05 π.μ. και οι τιμές των οικιακών υπηρεσιών και διάφορες άλλες μικρο-αυξήσεις με επίπτωση στον πληθωρισμό κατά 0,09 π.μ. Πτωτική επίπτωση σημειώθηκε επίσης και από τις τιμές των προϊόντων ένδυσης – υπόδησης που είχαν αυξηθεί κατά 1,3% τον Οκτ.2012, αλλά κατέγραψαν μηδενική αύξηση τον Οκτ.2013.

Συμβολή στον Πληθωρισμό Κύριων Κατηγοριών Προϊόντων				
	% μεταβολή τιμών Οκτ.2012/ Οκτ.2011	Επίπτωση στον πληθωρισμό Οκτ.2012	% μεταβολή τιμών Οκτ.2013/ Οκτ.2012	Επίπτωση στον πληθωρισμό Οκτ.2013
Αγαθά και Υπηρεσίες				
Δημητριακά και παρασκευάσματα	-0,5	-0,01	-2,5	-0,06
Κρέατα γενικά	1,7	0,06	-0,3	-0,01
Γαλακτομικά και αυγά	1,7	0,04	1,7	0,05
Καπνός	-1,8	-0,06	4,7	0,15
Ενοίκια κατοικιών	-3,0	-0,10	-8,5	-0,26
Έπιπλα-Καλύμματα δαπέδου	-4,3	-0,06	-2,3	-0,03
Ηλεκτρισμός	16,3	0,31	18,7	0,41
Πετρέλαιο Θέρμανσης	45,2	1,40	-4,2	-0,19
Καύσιμα αυτοκινήτου	6,6	0,41	-4,9	-0,32
Αυτοκίνητα	-1,7	-0,06	-4,4	-0,16
Τηλεφωνικές υπηρεσίες	-1,9	-0,08	-4,2	-0,17
Οικιακές υπηρεσίες	-8,0	-0,10	-3,3	-0,04
Ασφάλιστρα μεταφορών	-1,2	-0,02	-12,0	-0,22
Οπτικοακουστικός εξοπλισμός-υπολογιστές	-5,6	-0,05	-6,7	-0,05
Φάρμακα	-5,8	-0,06	12,6	0,11
Δίδακτρα	-3,5	-0,10	-4,4	-0,12
Εστιατόρια-Ζαχαροπλαστεία-Καφεενεία-Κυλικεία	0,4	0,05	-3,0	-0,32

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο δομικός πληθωρισμός (που δεν επηρεάζεται από τις αυξομειώσεις στις τιμές των καυσίμων και των φρέσκων φρούτων και λαχανικών) ήταν στο -1,8% τον Οκτ.2013 από -1,9% τον Σεπτ.2013 και -2,1% τον Αύγ.2013. Συνολικά, το φαινόμενο του αρνητικού πληθωρισμού στην Ελλάδα δεν σημείωσε νέα έξαρση τον Οκτ.2013 παρά το ότι ο επίσημος πληθωρισμός ανακοινώθηκε στο -2,0%. Γεγονός είναι ότι όπως φαίνεται στον Πίνακα, εκτός από τις μεγάλες αυξήσεις σε ετήσια βάση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας (18,7%) και των φαρμάκων (12,6%) σημειώθηκαν επίσης σημαντικές μειώσεις τιμών σε αρκετά προϊόντα, όπως στα ασφάλιστρα μεταφορών (-12,0%), στα ενοίκια κατοικιών (-8,5%), στον οπτικοακουστικό εξοπλισμό-υπολογιστές (-6,7%), στις τηλεφωνικές υπηρεσίες (Οκτ.2013 -4,2%, Οκτ.2012: -1,9%), στις οικιακές υπηρεσίες (Οκτ.2013 -3,3%, Οκτ.2012: -8,0%), στα αυτοκίνητα (-4,4%), στα δίδακτρα (Οκτ.2013 -4,4%, Οκτ.2012: -3,5%), στα εστιατόρια – ζαχαροπλαστεία –Καφεενεία (Οκτ.2013 -3,0%, Οκτ.2012: +0,4%), στα έπιπλα (Οκτ.2013 -

2,3%, Οκτ.2012: -4,3%), στα κουρέια – κομμωτήρια (Οκτ.2013: -3,6%, Οκτ.2012: -3,4%), κ.ά.). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στον τομέα των εξόδων ξενοδοχείων όπου τον Οκτ.2012 είχε σημειωθεί πτώση τιμών κατά -9,2%, δεν καταγράφεται νέα πτώση τιμών τον Οκτ.2013.

Ο μέσος πληθωρισμός με βάση το ΔΤΚ αναμένεται τώρα να διαμορφωθεί στο -0,8% το 2013, έναντι 1,5% το 2012, ενώ σε αρνητικά επίπεδα αναμένεται να κινηθεί ο πληθωρισμός και κατά το μεγαλύτερο μέρος του 2014 (με την εκτίμηση του ΔΝΤ στο -0,4%), ενώ θετικός πληθωρισμός αναμένεται από το 2015. Είναι προφανές ότι στην πτώση του πληθωρισμού τον Οκτ.2013 συνέβαλε και το ανατιμημένο ευρώ σε όλη τη διάρκεια του μήνα αυτού. Επίσης, συμβολή στην πτώση του πληθωρισμού μετά τον Αύγ.2013 είχε και η σημαντική μείωση των συντελεστών του ΦΠΑ στην εστίαση. Οι εκτιμήσεις για τον πληθωρισμό του 2014 στηρίζονται κυρίως στην υπόθεση ότι οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου σε ευρώ θα διαμορφωθούν με όχι μεγάλες αποκλίσεις από τις τιμές του Οκτ.2013.

Βιομηχανική Παραγωγή: Στον τομέα της βιομηχανικής παραγωγής ο δείκτης παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας σημείωσε νέα πτώση -4,0% σε ετήσια βάση τον Σεπτ.2013, από -3,8%, -4,3% τον Ιουλ.2013 και έναντι -7,0% τον Σεπτ.2012. Ωστόσο, στο 1^ο 9μηνο 2013 η πτώση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας ήταν στο -1,2%, από πτώση κατά -5,8% στο 1^ο 9μηνο.2012.

Στους κλάδους με θετική εξέλιξη της παραγωγής τον Σεπτ.2013 και στο 9μηνο του 2013 περιλαμβάνονται: Παράγωγα πετρελαίου και άνθρακα (Σεπτ.2013: 0,1%, 9μηνο 2013: +11,3%, 9μηνο 2012: +17,9%), χημικά προϊόντα (Σεπτ.2013: 3,8%, 9μηνο 2013: +2,5%, 9μηνο.2012:-14%), φαρμακευτικά προϊόντα και σκευάσματα (Σεπτ.2013: 12,1%, 9μηνο 2013: 11,5%, 9μηνο 2012:-6,3%), μη μεταλλικά ορυκτά (Σεπτ.2013: -4,0%, 9μηνο.2013: -0,4%, 9μηνο.2012: -18,8%), μηχανήματα και είδη εξοπλισμού (Σεπτ.2013: 7,4%, 9 μήνο 2013: +5,5%, 9μηνο 2012: -21,8%), χαρτί και προϊόντα από χαρτί (Σεπτ.2013: 3,4%, 9μηνο 2013: +1,7%, 9μηνο 2012: -11,5%), δέρματα- είδη υπόδησης (Σεπτ.2013:-8,6%, Αύγ.2013:+23,9%, 9μηνο.2013: -0,4% και -36,5% στο 9μηνο.2012), προϊόντα από ελαστική και πλαστική ύλη (Σεπτ.2013: 5,4%, 9μηνο 2013: 0,3%, έναντι -11,0% στο 9μηνο 2012), Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Ηλεκτρονικά, Οπτικά (Σεπτ.2013: +100,9%, 9μηνο.2013: +16,2%) και καπνός (Σεπτ.2013: 3,0%, Αύγ.2013: 29,8%, 9μηνο 2013: +2,7% έναντι -6,1% στο 9μηνο 2012).

Από την άλλη πλευρά, σημειώνεται η **μεγάλη πτώση της παραγωγής στον σημαντικό κλάδο των τροφίμων το 2013** (Σεπτ.2013: -8,4%, Αύγ.2013: -11,7%, 9μηνο 2013: -5,4%, 9μηνο 2012: -3,6%), η οποία αποτελεί ουσιαστικά τον κύριο παράγοντα που συμβάλλει στο αρνητικό πρόσημο της βιομηχανικής παραγωγής κατά το τρέχον έτος. Η πτώση αυτή οφείλεται στην διακοπή της παραγωγής ενός σημαντικού ομίλου επιχειρήσεων στον κλάδο των τροφίμων (ΑΛΛΑΤΙΝΗ-

ΕΛΒΙΠΕΤ) και σε γενικότερες ανακατατάξεις που σημειώνονται στον κλάδο αυτό, π.χ., μεγάλη πτώση της παραγωγής χυμών, στο αποκορύφωμα της θετούς ύφεσης στην οικονομία και της μεγάλης πτώσης της εγχώριας κατανάλωσης. **Αξιοσημείωτη ήταν επίσης η πτώση της παραγωγής στα ποτά** (Σεπτ.2013: -2,2%, Αύγ.2013: -18,1%, 9μηνο 2013: -3,1%, 9μηνο 2012: -8,8%), η οποία, ωστόσο οφείλεται σε διαφορετική εξέλιξη του κύκλου της παραγωγής το 2013 (π.χ., μεγάλη αύξηση της παραγωγής μπίρας τον Μάιο και τον Ιούνιο 2013 λόγω της έξαρσης ενωρίτερα της τουριστικής περιόδου κατά το τρέχον έτος και αντίστοιχη σημαντική μείωση της παραγωγής τον Ιούλιο και τον Αύγουστο και εν μέρει και τον Σεπτ. 2013.

Στους υπόλοιπους κλάδους, μεγάλη πτώση της παραγωγής σημειώνεται στον ηλεκτρολογικό εξοπλισμό (Σεπτ.2013: -13,3%, Αύγ.2013: -24,2%, 9μηνο 2013: -9,3%, 9μηνο 2012: -8,1%), στον κλάδο της κατασκευής μεταλλικών προϊόντων (-16,3% τον Σεπτ.2013, Αύγ.2013: -14,5%, 9μηνο.2013: -13,6%, 9μηνο.2012: -11,2%), καθώς και στον κλάδο των βασικών μετάλλων (Σεπτ.2013: -7,9%, -7,4% στο 9μηνο 2013, 9μηνο 2012: -4,7%).

Επίσης, μεγάλη πτώση της παραγωγής σημειώνεται στους κλάδους των μηχανοκίνητων οχημάτων (ΕΛΒΟ, ΕΑΣ) και του λοιπού εξοπλισμού μεταφορών (ναυπηγεία), στους οποίους η παραγωγή έχει τώρα περιοριστεί στο ελάχιστο λόγω της τεράστιας καθυστέρησης που σημειώνεται στη διαδικασία αποκρατικοποίησης, ή εκκαθάρισης εν λειτουργία των περισσότερων από αυτές τις εταιρείες των οποίων η παραγωγική διαδικασία έχει σχεδόν διακοπεί πλήρως.

Γενικά, συνεχίζεται η σημαντική αρνητική επίπτωση στη βιομηχανική παραγωγή από την κατακόρυφη πτώση της δραστηριότητας στην αγορά ακινήτων και από την διακοπή κάθε δραστηριότητας στις αμυντικές βιομηχανίες όπως και στις επιχειρήσεις των οποίων η δραστηριότητα στηριζόταν στις κρατικές προμήθειες, όπως προαναφέρθηκε..

Αντίθετα, σε πολλούς κλάδους της μεταποιητικής βιομηχανίας, ιδιαίτερα δε σε εκείνους που παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα προϊόντα και είναι εκτεθειμένοι στον έντονο ανταγωνισμό από χώρες χαμηλού κόστους, η εγχώρια παραγωγή φαίνεται να σταθεροποιείται στα πολύ χαμηλά επίπεδα του 2012, τα οποία στους παραδοσιακούς κλάδους, όπως η κλωστοϋφαντουργία και τα έτοιμα ενδύματα, διαμορφώθηκαν μετά από πτώση πολλών ετών. Παραμένει, ωστόσο, στην Ελλάδα ένας σημαντικός ακόμη αριθμός παραγωγικών βιομηχανικών εγκαταστάσεων σε αυτούς τους κλάδους, με σημαντική, κυρίως, εξαγωγική δραστηριότητα. Μετά δε τη σημαντική μείωση του κόστους εργασίας στην Ελλάδα και την αποκατάσταση ενός πιο αποτελεσματικού πλαισίου λειτουργίας της αγοράς εργασίας και της οικονομίας γενικότερα, η οικονομική κατάσταση και η δραστηριότητα των επιχειρήσεων και σε βασικούς εξαγωγικούς κλάδους και ακόμη και στους παραδοσιακούς κλάδους αναμένεται να

βελτιωθεί σταδιακά ιδιαίτερα με τη βελτίωση και των συνθηκών χρηματοδότησής τους. Μπορεί τότε να γίνει δυνατή και η επανεκκίνηση της επενδυτικής τους δραστηριότητας με σκοπό την παραγωγή προϊόντων υψηλότερης ποιότητας όχι μόνο για την ελληνική αγορά αλλά και για το σύνολο των διεθνών αγορών στις οποίες είναι δυνατή η διείσδυση ελληνικών βιομηχανικών προϊόντων.

Μεταβολή (% σε ετήσια βάση) της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας σε βασικούς κλάδους			
	Στάθμιση στο		
	ΔΠΜΒ	Ιαν.-Σεπτ.2013	Ιαν.-Σεπτ.2012
Τρόφιμα	18,23%	-5,4%	-3,6%
Φαρμακευτικά προϊόντα και σκευάσματα	1,74%	11,5%	-6,3%
Παράγωγα πετρελαίου και άνθρακα	11,30%	11,3%	17,9%
Ποτά	6,00%	-3,1%	-8,8%
Καπνός	1,90%	2,7%	-6,1%
Κλωστοϋφαντουργικές ύλες	3,10%	-10,8%	-22,9%
Είδη Ένδυσης	3,40%	-1,3%	-9,3%
Εύλο και φελός	1,20%	-24,5%	-31,6%
Χαρτί και προϊόντα από χαρτί	2,30%	1,7%	-11,5%
Χημικά προϊόντα	5,34%	2,5%	-14,0%
Μη μεταλλικά ορυκτά	10,30%	-0,4%	-18,8%
Βασικά μέταλλα	8,00%	-7,4%	-4,7%
Προϊόντα από ελαστική και πλαστική υλή	4,20%	0,3%	-11,0%
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων	5,10%	-13,6%	-11,2%
Έπιπλα	1,54%	-23,0%	-32,4%
Ηλεκτρ.Υπολ.-Ηλεκτρον. & Οπτικά προϊόντα	1,21%	16,2%	-2,8%
Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός	3,00%	-9,3%	-8,1%
Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού	2,05%	5,5%	-21,8%
Δείκτης Παραγ. Μεταποιητικής Βιομηχανίας	100,00%	-1,2%	-5,8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Τέλος, ο **Γενικός Δείκτης της Βιομηχανικής Παραγωγής, μειώθηκε κατά -3,6% σε ετήσια βάση στο 9μηνο 2013**, έναντι πτώσης του κατά -4,3% στο 9μηνο 2012. Η μείωση του Γενικού Δείκτη της Βιομηχανίας προήλθε από: (1) Την αναφερθείσα μείωση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας (-1,2%).

(2) Τη μείωση της εξορυκτικής δραστηριότητας (9μηνο 2013: -8,8%, 9μηνο 2012: +0,3%) που είναι κυρίως αποτέλεσμα της πτώσης της εξόρυξης άνθρακα και λιγνίτη κατά -12,6%, λόγω των σημαντικών βροχοπτώσεων και της επακόλουθης αυξημένης λειτουργίας των σταθμών παραγωγής Η/Ε από τα Υδροηλεκτρικά και άλλες ΑΠΕ.

(3) Τη μείωση της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος κατά -9,5%, μετά την πτώση της κατά -2,0% στο 9μηνο 2012, λόγω επίσης των πολύ καλών καιρικών συνθηκών που μείωσαν τη χρήση Η/Ε για θέρμανση αλλά και για κλιματισμό.

4) Τη μείωση της παροχής νερού κατά -2,5% στο 9μηνο 2013 (9μηνο 2012: +1,2%).

Εμπορευματικές Συναλλαγές (ΕΛΣΤΑΤ): οι εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή, μειώθηκαν κατά -1,5%, σε ετήσια βάση τον Σεπτ.2013 από πτώση τους κατά -5,3% τον Αύγ.2013 και έναντι μείωσής τους κατά -6,6% τον Σεπτ.2012. Στο **9μηνο 2013 οι εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή** σημείωσαν μικρή πτώση κατά -2,3%, έναντι οριακής αύξησής τους κατά 0,4% στο 9μηνο 2012. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή ανήλθαν στα € 12,36 δισ. στο 9μηνο 2013 από € 12,65 δισ. στο 9μηνο 2012.

Ειδικότερα, στο 9μηνο 2013 σημειώθηκε σημαντική υποχώρηση κατά -7,1%, σε ετήσια βάση, των **εξαγωγών αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή** προς τις τρίτες χώρες, έναντι της αύξησής τους κατά 22,6%

στην αντίστοιχη περίοδο του 2012, ενώ οριακή ήταν η αύξηση των αντίστοιχων εξαγωγών κατά +0,2% προς τις χώρες της ΕΕ-28, μετά τη μείωσή τους κατά -3,3% στο 9μηνο 2012.

Οι **εισαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή μειώθηκαν** κατά -5,2% στο 9μηνο 2013, έναντι πτώσης κατά -9,6% στο 9μηνο 2012.

Οι **εξαγωγές αγαθών με πετρελαιοειδή**, μειώθηκαν κατά -2,3% σε ετήσια βάση τον Σεπτ.2013 μετά από μείωση κατά -1,7% τον Αύγ.2013 και αύξηση κατά 12,5% τον Σεπτ.2012. Αντίθετα στο **9μηνο 2013 οι εξαγωγές με πετρελαιοειδή συνεχίζουν την αυξητική τους πορεία με αύξηση κατά 5,0%**, έναντι αύξησής τους κατά 10,0% στο 9μηνο 2012. Ήδη, οι εξαγωγές αγαθών με πετρελαιοειδή ανήλθαν στα € 20,78 δισ. στο 9μηνο 2013 από € 19,79 δισ. στο 9μηνο 2012.

Οι **εισαγωγές αγαθών με πετρελαιοειδή** σημείωσαν επίσης αύξηση κατά 7,7% σε ετήσια βάση τον Σεπτ.2013 από μείωση κατά -5,1% τον Αύγ.2013, ενώ είχαν σημειώσει μείωση κατά -10,5% τον Σεπτ.2012.

Εξαγωγές με πετρελαιοειδή		
	2012	2013
Ιαν-Σεπτ	19.794,1	20.776,7
% μεταβολή	10,0%	5,0%
Εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή		
	2012	2013
Ιαν-Σεπτ	12.651,4	12.360,0
% μεταβολή	0,4%	-2,3%
Εισαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή		
	2012	2013
Ιαν-Σεπτ	23.412,9	22.188,0
% μεταβολή	-9,6%	-5,2%

Εξελίξεις στον Τουρισμό: Σύμφωνα με τα στοιχεία του **Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ)**, ο αριθμός των αφίξεων ξένων τουριστών στα κυριότερα αεροδρόμια της Χώρας (με απευθείας αεροπορικές πτήσεις από το εξωτερικό, charters) αυξήθηκαν θεαματικά κατά +21,5% τον Οκτ.2013, έναντι επίσης σημαντικής ανόδου κατά +13,0% τον Σεπτ.2013 και κατά +10,7% τον Αύγ.2013. Παράλληλα, στο 10μηνο.2013 σημειώθηκε σημαντική αύξηση των αφίξεων κατά 10,9% σε ετήσια βάση, έναντι μικρής υποχώρησής τους κατά -2,5% το 10μηνο 2012.

Η αύξηση του τουριστικού ρεύματος τον Οκτώβριο είναι η μεγαλύτερη που παρατηρείται από το 2000 και μαζί με την αισθητή άνοδο του αριθμού των τουριστών τον Σεπτ.2013, στοιχειοθετεί την επίτευξη του κυβερνητικού στόχου της επέκτασης της τουριστικής περιόδου μέχρι και το τέλος του φθινοπώρου. Η τουριστική κίνηση, αναμένεται να συνεχισθεί έως και τα μέσα Νοεμ.2013. Ήδη για τη νέα χρονιά (2014) έχουν υπογραφεί συμβόλαια προκρατήσεων σημαντικά αυξημένα σε σύγκριση με την ίδια εποχή του 2013.

Πίνακας: Αριθμός Αεροπορικών Αφίξεων (σε κύρια αεροδρόμια)					
	2011	2012	2013	2012/2011	2013/2012
Ιαν.	215.754	191.416	166.780	-11,28%	-12,87%
Φεβρ.	171.184	149.828	140.107	-12,48%	-6,49%
Μάρτ.	217.936	215.424	215.215	-1,15%	-0,10%
Απρ.	525.732	538.256	484.983	2,38%	-9,90%
Μάιος	1.303.006	1.207.183	1.424.918	-7,35%	18,04%
Ιούνιος	1.818.411	1.779.473	2.038.973	-2,14%	14,58%
Ιούλιος	2.332.296	2.289.568	2.492.446	-1,83%	8,86%
Αύγουστος	2.249.466	2.260.704	2.503.490	0,50%	10,74%
Σεπτέμβριος	1.726.873	1.730.816	1.955.109	0,23%	12,96%
Οκτώβριος	780.086	697.227	847.247	-10,62%	21,52%
Σύνολο	11.340.744	11.059.895	12.269.268	-2,48%	10,93%

Πηγή: ΣΕΤΕ.

Κατά τον **ΣΕΤΕ** στο 10μηνο.2013, η μεγαλύτερη αύξηση των διεθνών αφίξεων σε ετήσια βάση σημειώθηκε στα αεροδρόμια:

Της Καλαμάτας (+59,4%), της Μυκόνου και Σαντορίνης (+26,7% και +22,3%, του Ηρακλείου και των Χανίων (+17,8%, +20,7%), της Κεφαλονιάς της Κέρκυρας και της Ζακύνθου (+17,4%, +12,2% και +15,3%), της Ρόδου και Κω (+11,3% και +15,4%), του Ακτίου και του Αράξου (+8,8% και +6,2%), της Καβάλας(+6,8%) και της Σκιάθου (+0,9%), της Θεσσαλονίκης (+2,8%) και των Αθηνών (+1,3%).

Σημειώνεται η βελτίωση της εικόνας του αεροδρομίου των Αθηνών το 2013, καθώς οι αφίξεις σε αυτόν αυξήθηκαν σημαντικά κατά +13,2% σε ετήσια βάση τον Οκτ.2013, από +1,8% τον Σεπτ.2013, έναντι της πτώσης τους κατά -11,1% τον Οκτ.2012. Ωστόσο, στο 10μηνο 2013 οι αφίξεις στο αεροδρόμιο Αθηνών αυξήθηκαν ελαφρά κατά 0,2%.

Αντίθετα, μείωση σημειώθηκε στις αφίξεις του αεροδρομίου της Σάμου (-4,3%).

Με βάση τις έως σήμερα εξελίξεις εκτιμάται ότι συνολικά το 2013 οι αφίξεις αλλοδαπών τουριστών θα πλησιάσουν τα 18,0 εκατ.(έναντι 16,4 εκατ. το 2012), ενώ οι εισπράξεις από τον εξωτερικό τουρισμό ενδέχεται να υπερβούν τα € 11,5 δισ. (έναντι € 10,0 δισ. το 2012).

Σημαντική συμβολή στις εισπράξεις του 2013 θα έχει και η κρουαζιέρα που αναπτύσσεται ταχύτατα κατά πολύ πέραν των αρχικών εκτιμήσεων, μετά την άρση των περιοριστικών διατάξεων.

Η σημαντική βελτίωση της τουριστικής κίνησης το 2013 αποδίδεται κυρίως στην σαφώς ενισχυμένη προς τα έξω εικόνα της Χώρας μας συγκριτικά με τον αρνητικό αντίκτυπο του 2012, στη βελτίωση της ξενοδοχειακής υποδομής με τη λειτουργία νέων και υπερσύγχρονων ξενοδοχειακών μονάδων και ενοικιαζομένων οικιών και δωματίων και την αναβάθμιση των παλαιότερων, αλλά και στις ελκυστικές τιμές των πακέτων και γενικότερα των τιμών των τουριστικών καταλυμάτων.

Οικοδομική Δραστηριότητα: Επιδεινώθηκε σημαντικά ο ρυθμός μείωσης του όγκου της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας, με βάση τις άδειες οικοδομών (ΕΛΣΤΑΤ), καθώς μειώθηκε κατά -30,4% τον Αύγ.2013, σε ετήσια βάση, έναντι -4,0% τον Ιούλ.2013, έναντι -15,2% τον Ιούν.2013, -50,6% τον Μάιο 2013 και -28,8% τον Αύγ.2012.

Συνεχίζεται πάντως η άνοδος, με αισθητά χαμηλότερο ρυθμό, της επενδυτικής δραστηριότητας σε κτιριακό εξοπλισμό ρυθμό, που άρχισε από το 2013, σε ορισμένες περιφέρειες της Χώρας όπως: Η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη στην οποία ο όγκος των οικοδομών αυξήθηκε (12μηνος ρυθμός, Αύγ.2013:+13,6% Ιούλ.2013: +231,5%), η Θεσσαλία (Αύγ.2013: +4,7%, Ιούλ.2013: +27,3%), η Στερεά Ελλάδα (Αύγ.2013: +8,7%, Ιούλ.2013: +73,0%) και το Νότιο Αιγαίο Αύγ.2013: +24,5%.

Πίνακας . Αριθμός νέων κατοικιών				
	2007	2011	2012	2013
Ιανουάριος	7.938	1.374	1.374	1.165
Φεβρουάριος	7.988	1.840	1.822	788
Μάρπος	10.054	2.402	2.041	895
Απρίλιος	8.987	2.229	1.856	1.095
Μάιος	10.096	2.822	2.283	881
Ιούνιος	9.931	2.782	1.529	971
Ιούλιος	11.168	3.624	1.717	1214
Αύγουστος	5.774	2.003	974	
Σεπτέμβριος	7.085	3.353	1.118	
Οκτώβριος	9.054	2.071	1.117	
Νοέμβριος	8.656	2.871	893	
Δεκέμβριος	7.134	2.593	1.597	
ΣΥΝΟΛΟ	103.865	29.964	18.321	
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ				

Αντίθετα, επιδεινώθηκε σε μηνιαία βάση η πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας στην Αττική (Αύγ. '13: -30,9% Ιούλ. '13: -15,0%), στην Κεντρική Μακεδονία (Αύγ. '13:-69,5%, Ιουλ. '13:-15,1%), στη Δυτική Ελλάδα (Αύγ. '13: -48,2%, Ιούλ. '13: -45,3%) και παραμένει έντονα αρνητική στα Ιόνια Νησιά (Αύγ. '13:-61,2%, Ιούλ. '13:-72,9%), ενώ στην Πελοπόννησο μετατράπηκε και πάλι σε σημαντικά αρνητική (Αύγ. '13:-39,9%, Ιούλ. '13:+52,1%) μετά την καταγραφή των αδειών για κτιριακές εγκαταστάσεις από δύο βιομηχανικές και ισάριθμες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Σωρευτικά στο 8μηνο 2013 ο όγκος της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας μειώθηκε σημαντικά κατά -31,9%, σε ετήσια βάση, έναντι -23,0% το 8μηνο 2012. Παράλληλα, στο 8μηνο 2013 σημειώθηκε και σημαντική πτώση του αριθμού των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών κατά -35,8% (8μηνο 2012: -27,6%).

Γενικά, διατηρείται - ή επιδεινώνεται περαιτέρω - η εξαιρετικά αρνητική εικόνα της αγοράς των Κατασκευών το 2013, γεγονός που αντανακλάται στις έρευνες οικονομικές συγκυρίας του IOBE. Βάσει αυτών των ερευνών, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον τομέα των κατασκευών παρουσίασαν κάθετη πτώση κατά -50,4% σε ετήσια βάση στο 10μηνο 2013, έναντι μείωσής τους κατά -29,5% στο 10μηνο 2012. Ειδικότερα, η κατακόρυφη πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας στον τομέα των οικιστικών ακινήτων συνεχίζεται, με τη συμβολή και της οικονομικής πολιτικής που θεώρησε ότι ήταν φυσιολογική η 6πλή φορολογική επιβάρυνση των ακινήτων στο κρίσιμο έτος για την ανάκαμψη της

οικονομίας 2013. Η μεγάλη αυτή πτώση προκύπτει κυρίως από τις ακόλουθες μεταβλητές:

A. Από την κάθετη πτώση του αριθμού των οικιστικών μονάδων που ολοκληρώθηκαν το 2012 και στο 7μηνο 2013 (βλ. Πίνακα). Είναι ενδεικτικό ότι στο 7μηνο 2013 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ), ολοκληρώθηκαν μόλις 4.824 κατοικίες σε όλη τη Χώρα, έναντι 9.376 το 7μηνο 2012 και 45.063 το 7μηνο 2007.

B. Στην πτώση των εμπορικών τιμών αγοράς κατοικιών (ΤτΕλλάδος: τιμές διαμερισμάτων: 1^ο 6μηνο 2013: -11,4%, 1^ο 6μηνο 2012: -10,7%) και ενοίκιασης των οικιστικών και επαγγελματικών ακινήτων (1^ο 3μηνο 2013: κατά -4,6%, 2^ο 3μηνο 2013: -6,1%), όπως και στην πτώση του αριθμού των συναλλαγών επί οικιστικών ακινήτων (εκτίμηση 2013: 22,7 χιλ., 2012: 30,3 χιλ., έναντι του πολύ υψηλό των 148,2 χιλ. το 2007).

Γ. Στη σημαντική πτώση των επενδύσεων σε κατοικίες κατά -35,6% σε σταθερές τιμές σε ετήσια βάση στο 1^ο 6μηνο 2013, έναντι -31,2% στο 1^ο 6μηνο 2012. Η μείωση του όγκου των εκδοθεισών αδειών νέων οικοδομών κατά -35,8% το 8μηνο 2013 και κατά -30,6% συνολικά το 2012 συνεπάγεται νέα πτώση των επενδύσεων σε κατοικίες κατά ποσοστό άνω του -30,0% και συνολικά το 2013.

Δ. Η δυσμενής εισέτι κατάσταση στην αγορά ακινήτων οφείλεται και στην υπέρμετρη φορολογική επιβάρυνση της ακίνητης περιουσίας, ιδιαίτερα κατά το 2013, λόγω της επιβολής ταυτόχρονα σε αυτό το έτος ενός μέρους του ΕΕΤΗΔΕ του 2012, των ΦΑΠ του 2010, 2011 και 2012 και 2013 και του ΕΕΤΑ του 2013. Επίσης, ο ισχύον φόρος επί των συναλλαγών ακινήτων επιβάλλεται σε αντικειμενικές αξίες ακινήτων που σε πολλές περιπτώσεις είναι τώρα υψηλότερες από τις πραγματικές αξίες των ακινήτων. Ο νέος ενιαίος φόρος ακινήτων (ΕΝΦΑ), στο βαθμό που θα θεσπιστεί και θα εφαρμοστεί χωρίς την επιδιωκόμενη από πολλές πλευρές διαστρέβλωσή του στην τρέχουσα περίοδο και στο βαθμό που θα συνδυαστεί με εκλογίκευση των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων και με μείωση της φορολογίας επί των συναλλαγών ακινήτων, μπορεί να επιδράσει θετικά στην ανάκαμψη της αγοράς κατοικιών, ακόμη και από το 2^ο 6μηνο του 2014.

Ε. Στην περαιτέρω μείωση κατά -16,7%, σε ετήσια βάση, στο 1^ο 6μηνο 2013 του δείκτη οικοδομικών έργων (ΕΛΣΤΑΤ), έναντι μείωσής του κατά -30,1% στο 1^ο 6μηνο 2012.

ΣΤ. Στη συνεχιζόμενη μείωση της παραγωγής ετοιμού σκυροδέματος κατά -9,4% το 8μηνο 2013, έναντι πτώσης του κατά -43,5% στο 8μηνο 2012 και -31,6% στο 8μηνο 2011.

Αντίθετα, η ζήτηση από το εξωτερικό αρχίζει να συμβάλει σε αξιόλογο βαθμό στην οικοδομική δραστηριότητα, δεδομένου ότι η εισροή κεφαλαίων για αγορά ακινήτων (Πηγή: ΤτΕλλάδος) αυξήθηκε κατά +19,2% στο 8μηνο 2013 σε € 79,4 εκατ. από € 66,6 εκατ. στο 8μηνο 2012.

Παγκόσμια Οικονομία

ΗΠΑ: Σύμφωνα με την *πρώτη εκτίμηση, ικανοποιητική ήταν η αύξηση του ΑΕΠ στο 3^ο 3μηνο 2013*, η οποία διαμορφώθηκε σε 2,8% σε ετησιοποιημένη βάση, έναντι 2,5% στο 2^ο 3μηνο 2013 και 2,8% το 2012. Σύμφωνα με τους αναλυτές η αισθητή αύξηση του ΑΕΠ οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην συσσώρευση αποθεμάτων των επιχειρήσεων, η οποία συνέβαλε στην αύξηση του ΑΕΠ κατά +0,83 π.μ.. Με την υπόθεση ότι το επόμενο τρίμηνο η συσσώρευση (και επομένως η συμβολή) των αποθεμάτων θα είναι μικρότερη, η αγορά αναμένει αύξηση του ΑΕΠ μεταξύ 2,0% και 2,5% στο 4^ο 3μηνο 2013.

ΗΠΑ - ΑΕΠ % μεταβολή σε ετησιοποιημένη βάση				
	3ο 3μηνο'13	2ο 3μηνο'13	1ο 3μηνο'13	2012
ΑΕΠ	2,8	2,5	1,1	2,8
Κατ. Δαπάνη	1,5	1,8	2,3	2,2
Διαρκή Αγαθά	7,8	6,2	5,8	7,7
Επιχ. Επενδύσεις	1,6	4,7	-4,6	7,3
Επενδ. σε κατοικίες	14,6	14,2	12,5	12,9
Εξαγωγές	4,5	8,0	-1,3	3,5
Εισαγωγές	1,9	6,9	0,6	2,2
Πηγή: Bureau of Economic Analysis				

Η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης ήταν 1,5% έναντι 1,8% στο 2^ο 3μηνο 2013 και 2,2% το 2012 και συνέβαλε κατά +1,04 π.μ. στο ΑΕΠ, γεγονός που σημαίνει ότι η ιδιωτική κατανάλωση αποτελεί ουσιαστικό πυλώνα για την οικονομία.

Οι επενδύσεις των επιχειρήσεων αυξήθηκαν κατά 1,6% από 4,7% στο 2^ο 3μηνο 2013 και 7,3% το 2012 και συνέβαλαν κατά +0,63 π.μ. στο ΑΕΠ, ενώ οι επενδύσεις σε κατοικίες αυξήθηκαν κατά 14,6% και συνέβαλαν κατά +0,43 π.μ. αντίστοιχα. Η συμβολή του εξωτερικού τομέα (καθαρές εξαγωγές) ήταν +0,31 π.μ. Οι κυβερνητικές δαπάνες αυξήθηκαν ελαφρώς κατά 0,2%, έναντι μείωσης κατά -0,4% στο 2^ο 3μηνο 2013 και -1,0% το 2012.

Ταυτόχρονα, αυξήθηκε ο πληθωρισμός με βάση τον Αποπληθωριστή της Ιδιωτικής Κατανάλωσης (PCE price index) στο 1,9% στο 3^ο 3μηνο 2013 από -0,1% στο 2^ο 3μηνο 2013. Ο δομικός πληθωρισμός με βάση τον δείκτη αυτόν διαμορφώθηκε στο 1,4% στο 3^ο 3μηνο 2013 από 0,6% στο 2^ο 3μηνο 2013.

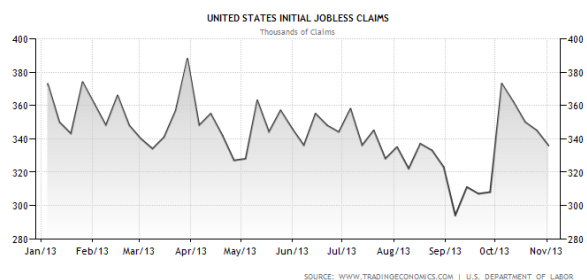
Η *προσωπική κατανάλωση* των ιδιωτών αυξήθηκε κατά 0,2% σε ετήσια βάση τον Σεπτ.2013 από 0,3% τον Αύγ.2013 ενώ το *διαθέσιμο εισόδημα* αυξήθηκε κατά 0,5% τον Σεπτ.2013, όπως και τον προηγούμενο μήνα, *με αποτέλεσμα, το ποσοστό αποταμίευσης να ανέλθει στο 4,9% τον Σεπτ.2013 από 4,7% τον Αύγ.2013*. Ωστόσο, οι καταναλωτές εμφανίζονται επιφυλακτικοί, καθώς η καταναλωτική εμπιστοσύνη, όπως αυτή αποτυπώνεται από το *δείκτη Thomson Reuters/University of Michigan* μειώθηκε στο 72,0 το Νοεμ.2013 από 73,2 τον Οκτ.2013 και 77,5 τον Σεπτ.2013.

Η πιο εντυπωσιακή εξέλιξη την προηγούμενη εβδομάδα ήταν η σημαντική βελτίωση της *αγοράς εργασίας, καθώς η αύξηση της διαμορφώθηκε πάνω από το αναμενόμενο (125 χιλ.) και συγκεκριμένα στις 204 χιλ. τον Οκτ.2013*.

Ταυτόχρονα αναθεωρήθηκε προς τα πάνω η σχετική εκτίμηση για τον Σεπτ.2013 στις 163 χιλ. (από 148 χιλ.), αλλά και για τον Αύγ.2013 στις 238 χιλ. (από 193 χιλ.). Ωστόσο, το *ποσοστό ανεργίας* αυξήθηκε στο 7,3% τον Οκτ.2013 από 7,2% τους δύο προηγούμενους μήνες. Ο λόγος είναι ότι στη μεν πρώτη περίπτωση της μέτρησης της απασχόλησης, η σχετική έρευνα συμπεριέλαβε ως απασχολούμενους (με άδεια και όχι ως άνεργους) τους εργαζόμενους του δημόσιου τομέα τον προηγούμενο μήνα του κλεισίματος. Ταυτόχρονα, άλλη έρευνα που καταμετρά το ποσοστό ανεργίας (Household Data), κατέγραψε τους εργαζόμενους του δημόσιου τομέα ως άνεργους, ήτοι ως απολυμένους (και ανεξάρτητα αν θα επαναπροσλαμβάνονταν τον επόμενο μήνα του κλεισίματος). Επίσης, σημειώθηκε μηνιαία αύξηση του αριθμού των ανέργων κατά 0,1% (ή +17.000) και παράλληλα το εργατικό δυναμικό υποχώρησε σημαντικά κατά -0,4% σε μηνιαία βάση (ή κατά 720.000). Ως εκ τούτου, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε μόνο σε 7,3%.

Πιο αναλυτικά, η μεγαλύτερη αύξηση της απασχόλησης σε μηνιαία βάση παρατηρήθηκε στον κλάδο των υπηρεσιών του ιδιωτικού τομέα (+212 χιλ.) και ιδιαίτερα στον κλάδο των υπηρεσιών (+117 χιλ.), στο λιανικό εμπόριο (+ 44,4 χιλ.), στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (+7 χιλ.), στα επαγγέλματα γραφείου (+44 χιλ.), στον τομέα της φιλοξενίας (+53 χιλ.), στον κλάδο της παραγωγής αγαθών (+35 χιλ.), στις κατασκευές (+11 χιλ.), στη μεταποίηση (+19 χιλ.) και τον τομέα της Πληροφόρησης (+5 χιλ.). Αντίθετα, μείωση των θέσεων απασχόλησης σημειώθηκε στο χονδρικό εμπόριο (-5,4 χιλ.). Τέλος, η απασχόληση στον δημόσιο τομέα υποχώρησε κατά -8 χιλ.

Οι *εβδομαδιαίες αιτήσεις για εγγραφή στα ταμεία ανεργίας*, σημείωσαν μείωση κατά 9 χιλ. την εβδομάδα έως 2.11.2013 και διαμορφώθηκαν στις 336 χιλ. ενώ ο μέσος όρος 4 εβδομάδων, διαμορφώθηκε στις 348,25 χιλ., σημαντικά χαμηλότερα από τις 400 χιλιάδες.

ΖΤΕ: Η σημαντικότερη εξέλιξη της προηγούμενης εβδομάδας ήταν η απόφαση της ΕΚΤ να προχωρήσει σε μείωση του επιτοκίου των πράξεων της κύριας αναχρηματοδότησης σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο, στο 0,25% στις 7.1.2013 (από 0,5% που ίσχυε). Επιπλέον, το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης μειώθηκε στο 0,75% (από 1,0%) ενώ το επιτόκιο των καταθέσεων παρέμεινε αμετάβλητο στο 0%. Τέλος, η ΕΚΤ ανακοίνωσε την παράταση στο πρόγραμμα απεριόριστης παροχής ρευστότητας

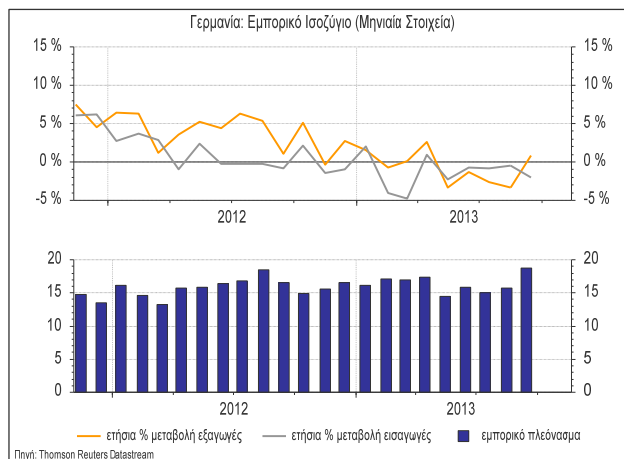
(LTRO) τουλάχιστον μέχρι τον Ιούλ.2015. Η κίνηση αυτή ξάφνιασε τις αγορές καθώς οι περισσότεροι αναλυτές προέβλεπαν την μείωση του επιτοκίου στην επόμενη συνεδρίαση τον Δεκ.2013. Φαίνεται λοιπόν πως η ΕΚΤ προχώρησε σε δραστικά μέτρα έγκαιρα προκειμένου να ενισχύσει την οικονομία και να αποτρέψει όποιον κίνδυνο μπορεί να υπήρχε για είσοδο σε μια κατάσταση επίμονου αρνητικού πληθωρισμού. Μάλιστα, η απόφαση για μείωση του επιτοκίου βασίζεται περισσότερο στο γεγονός ότι η ΕΚΤ θέλει να τονώσει την εγχώρια ζήτηση και να αντιμετωπίσει δραστικά την απειλή του αρνητικού πληθωρισμού, παρά την άμεση ενίσχυση της ρευστότητας. Ο πρόεδρος της ΕΚΤ ανέφερε επίσης ότι θα ακολουθήσουν και νέα μέτρα επεκτατικής νομισματικής πολιτικής, πιθανότατα νέα μείωση στο επιτόκιο καταθέσεων. Οι μελλοντικές κινήσεις της ΕΚΤ θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από την πορεία της οικονομίας. Γεγονός παραμένει ότι ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 0,7% τον Οκτ.2013, ενώ πιο ανησυχητική είναι η μείωση του δομικού πληθωρισμού (εξαιρουμένου της τιμής της ενέργειας αλλά και των τροφίμων που παρουσιάζουν μεγάλη μηνιαία μεταβλητότητα) στο 0,8% τον Οκτ.2013, από 1,0% τον Σεπ.2013, εξέλιξη που επιβεβαιώνει την πολύ αδύναμη εγχώρια ζήτηση. Άλλωστε, σύμφωνα και με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ε. Επιτροπής η εγχώρια ζήτηση στη ΖτΕ θα μειωθεί κατά -1,1% το 2013, προτού αυξηθεί ελαφρά κατά μόλις +0,8% το 2014 (από -2,2% το 2012).

Επιπλέον, η εξασθενημένη εγχώρια ζήτηση αποτυπώνεται και στα ακόλουθα στοιχεία που ανακοινώθηκαν αυτήν την εβδομάδα:

Από την πτώση των λιανικών πωλήσεων κατά -0,6% σε μηνιαία βάση τον Σεπ.2013, μετά τη μικρή αύξησή τους κατά +0,5% τον Αύγ.2013. Η μείωση προήλθε κυρίως από την πτώση στις πωλήσεις τροφίμων, ποτών και καπνού κατά -0,6% σε μηνιαία βάση τον Σεπ.2013 (από -0,2% τον Αύγ.2013). Σε ετήσια βάση ωστόσο, οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν ελαφρά κατά +0,3% (από -0,2% τον Αύγ.2013). Επίσης, η χειροτέρευση στον δείκτη PMI στις υπηρεσίες στη ΖτΕ στο 51,6 τον Οκτ.2013, από 52,2 τον Σεπ.2013 περιορίζει τις προοπτικές ανάκαμψης της εγχώριας ζήτησης τα επόμενα 3μηνα. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι πωλήσεις μειώθηκαν σε μηνιαία βάση όχι μόνο στις χώρες της περιφέρειας (για παράδειγμα στην Ισπανία -2,5%), αλλά και τις πλεονασματικές χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, όπως η Γερμανία (Σεπ.2013: -0,4%), και η Ολλανδία (Αύγ.2013: -0,4%). Τα παραπάνω, δείχνουν ότι το ΔΝΤ αλλά και το Υπουργείο Οικονομικών στις ΗΠΑ ορθά επιρρίπτουν ευθύνες στη Γερμανία για την διατήρηση μεγάλων πλεονασμάτων στο εμπορικό ισοζύγιο με μεγάλη πτώση των εισαγωγών, που δείχνουν την επίδραση των πολιτικών που ακολουθούνται για συνεχή περιορισμό της εγχώριας κατανάλωσης ακόμη και σε αυτές τις σημαντικά πλεονασματικές χώρες. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η Γερμανία κατέγραψε νέο ρεκόρ πλεονάσματος στο εμπορικό της ισοζύγιο τον Σεπτ.2013 (κυρίως λόγω πτώσης των εισαγωγών) ενώ η Ολλανδία είναι

διατεθειμένη να εμπλακεί σε πορεία πτώσης του ΑΕΠ της παρά να προσφύγει σε πολιτικές αύξησης της εγχώριας ζήτησης. Ως αποτέλεσμα, οι σημαντικές ανισορροπίες μεταξύ των χωρών-μελών στη ΖτΕ ενισχύονται περαιτέρω αντί να αμβλυθούν, ωθώντας ταυτόχρονα στην πραγματικότητα της χαμηλής ανάπτυξης και του αρνητικού πληθωρισμού.

Γερμανία: Όπως προαναφέρθηκε, το πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο αυξήθηκε σε επίπεδο ρεκόρ, στα € 18,8 δισ. τον Σεπ.2013, από €15,8 δισ. τον Αύγ.2013 και € 16,5 δισ. τον Σεπ.2012. Μάλιστα, η αύξηση αυτή προήλθε από αύξηση των εξαγωγών σε όλους τους κλάδους με ταυτόχρονη μεγάλη πτώση των εισαγωγών. Ειδικότερα, σε μηνιαία βάση και σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία, οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,7% τον Σεπ.2013 (από +1,0% τον Αύγ.2013), ενώ οι εισαγωγές αγαθών μειώθηκαν κατά -1,9%. Σε ετήσια βάση οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,0%, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά -2,0%. Το 9μηνο Ιαν.-Σεπ.2013, το εμπορικό πλεόνασμα διαμορφώνεται στα € 147,8 δισ., από €145,1 δισ. το αντίστοιχο διάστημα 2012. Η βελτίωση αυτή σημειώθηκε λόγω της μεγάλης μείωσης των εισαγωγών κατά -1,44%, ενώ οι εξαγωγές μειώθηκαν πιο περιορισμένα κατά -0,86%.

Στον τομέα της παραγωγής, η βιομηχανική παραγωγή στη Γερμανία μειώθηκε κατά -0,9% σε μηνιαία βάση τον Σεπ.2013, από +1,6% τον Αύγ.2013, αν και σε ετήσια βάση αυξήθηκε κατά +1,0%. Η μείωση αυτή σε μηνιαία βάση οφείλεται κυρίως στην μείωση της παραγωγής στον κλάδο κατασκευών (που παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις) κατά -1,8% σε μηνιαία βάση τον Σεπ.2013, αλλά ανησυχητική εξέλιξη είναι και η πτώση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας κατά -1,1% (από +2,2% τον Αύγ.2013). Στο 3^ο 3μηνο 2013, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 0,6% σε 3μηναία βάση, από +2,1% το 2^ο 3μηνο 2013, ενώ προβλέπεται να συνεχίσει να στηρίζει την ανάπτυξη, παρά την αναφερόμενη πτώση τον Σεπ.2013.

Σύμφωνα με την Ε. Επιτροπή, το ΑΕΠ της Γερμανίας προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,5% το 2013, από 0,7% το 2012, και κατά 1,7% το 2014. Το 2015, η ανάπτυξη θα παραμείνει περιορισμένη, στο 1,9%, σε σχέση με άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες, όπως η ΗΠΑ (όπου το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 3,1% το 2015). Το 2013, η εγχώρια ζήτηση θα παραμείνει πολύ χαμηλή, λόγω της μείωσης για 2^ο συνεχή έτος των

επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, κατά -0,9%, αν και από το 2014 αναμένεται υψηλή αύξηση κατά 4,4%. Αντίθετα, με τις επικρίσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω, η Ε. Επιτροπή προβλέπει ότι η ανάπτυξη από το 2014 θα στηριχθεί περισσότερο στην τόνωση της εγχώριας ζήτησης που θα καλύψει αρνητική συμβολή της εξωτερικής ζήτησης. Οι εξαγωγές αναμένεται να αυξηθούν κατά 0,3% το 2013 και κατά 4,6% το 2014, ενώ οι εισαγωγές κατά 1,0% και 5,7% αντίστοιχα. Συνεπώς, ο εξωτερικός τομέας θα συμβάλει αρνητικά στο ΑΕΠ κατά -0,3 π.μ. το 2013 και κατά -0,2 π.μ. το 2014.

Ιαπωνία: Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε πλεόνασμα τον Σεπτ. 2013 το οποίο αυξήθηκε σε ¥587 δισ. από ¥161,5 δισ. τον Αύγ. 2013. Ωστόσο, σύμφωνα με τα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία, παρουσίασε έλλειμμα ύψους -¥125 δισ., έναντι πλεονάσματος ¥353 δισ. τον Αύγ. 2013. Όσον αφορά το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο, αυξήθηκε σε ¥1.348 δισ. τον Σεπτ. 2013 από ¥564 δισ. τον Αύγ. 2013 (μεγαλύτερη αύξηση που έχει καταγραφεί).

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχώρησε σημαντικά τον Οκτ. 2013 σε 41,2 από 45,4 τον Σεπτ. 2013, περισσότερο από τις προβλέψεις των αναλυτών. Η υποχώρηση, που είναι η 2η σε ένταση μετά από μετά τον σεισμό του 2011, οφείλεται κυρίως στην ανακοίνωση την 1^η Οκτωβρίου για την αύξηση του φόρου κατανάλωσης από τον Απρ. 2014. Το θετικό κλίμα για τόνωση της οικονομίας από τα μέτρα που θα συνοδεύσουν την αύξηση του φόρου κατανάλωσης αποδυναμώθηκε, λόγω εκτιμήσεων ότι η αύξηση του φόρου θα αυξήσει τον πληθωρισμό με αρνητική επίδραση στα εισοδήματα.

Ο δείκτης δραστηριότητας της έρευνας των παρατηρητών της οικονομίας (Economy Watchers' Survey-EWS) υποχώρησε σε 51,8 τον Οκτ. 2013 από 52,8 τον Σεπτ. 2013, σε χαμηλότερο επίπεδο από τις προβλέψεις των αναλυτών. Μειωμένοι ήταν οι υποδείκτες που αφορούν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Αντίθετα, αύξηση παρουσίασε ο υποδείκτης που αφορά τη μέλλουσα κατάσταση σε 54,5, από 54,2 τον Σεπτ. 2013, στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 6 μηνών. Επίσης αυξημένος ήταν ο υποδείκτης που αφορά την απασχόληση.

Σύμφωνα με την φθινοπωρινή έκθεση της Ε. Επιτροπής, οι προβλέψεις για την αύξηση του ΑΕΠ της Ιαπωνίας αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, στο 2,1% για το 2013 (από 1,4%), στο 2,0% για το 2014 (από 1,6%) και στο 1,3% για το 2015. Παράλληλα, οι προβλέψεις του ΔΝΤ του Οκτ. 2013 διαμορφώθηκαν για το 2013 σε 2,0%, σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με την πρόβλεψη της Ε. Επιτροπής, αλλά στο χαμηλό 1,2% για το 2014. Οι προβλέψεις για το 2013 αντανakλούν τη θετική επίδραση στο ΑΕΠ, και ιδιαίτερα στην ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις, της χαλαρής νομισματικής πολιτικής και της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής στο πλαίσιο των της ακολουθούμενης από τον Δεκ. 2012 οικονομικής πολιτικής του νέου Πρωθυπουργού της Ιαπωνίας, που είναι γνωστή ως «Abenomics». Ωστόσο, η

αύξηση του φόρου κατανάλωσης τον Απρ. 2014, η οποία είναι γνωστή από τον Οκτ.2013, συνέβαλε μεν στην αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης στο 4^ο 3μηνο.2013, αλλά είναι πολύ πιθανό ότι θα επιδράσει αρνητικά στην κατανάλωση το 2014. Από αυτό προκύπτουν και οι εκτιμήσεις για επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ το 2014, ενώ η επιβράδυνση αυτή μπορεί να ενισχυθεί από το 2015, καθώς θα επιδράσει αρνητικά και η σταδιακή απόσυρση της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής. Ειδικότερα, η αύξηση του φόρου κατανάλωσης αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά την ιδιωτική κατανάλωση, σε συνδυασμό και με την αδύναμη αύξηση των μισθών.

Επίσης, οι εξαγωγές, παρά την ανάκαμψή τους το 2013 μετά την πτωτική πορεία που ακολουθούσαν ύστερα από το σεισμό του 2011, εξακολουθούν να επηρεάζονται αρνητικά από την περιορισμένη διαθεσιμότητα και τις υψηλές τιμές της ενέργειας μετά το κλείσιμο των πυρηνικών εργοστασίων και τη μετεγκατάσταση στο εξωτερικό πολλών εργοστασίων, με αποτέλεσμα τη διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος της Ιαπωνίας η οποία ήταν πάντα μία οικονομία με πλεόνασμα στο εμπορικό της ισοζύγιο.

Κίνα: Ο πληθωρισμός αυξήθηκε περαιτέρω τον Οκτ. 2013 και ανήλθε σε 3,2% από 3,1% τον Σεπτ. 2013, το υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 8 μηνών. Η αύξηση προήλθε κυρίως από τις μεγάλες άνοδο κατά 31,5% των τιμών των λαχανικών (έναντι 18,9% τον Σεπτ. 2013). Ο δομικός πληθωρισμός αυξήθηκε οριακά τον Οκτ. 2013 σε 1,8% από 1,7% τον Σεπτ. 2013. Ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι τους επόμενους μήνες θα παραμείνει σταθερός καθώς ο ρυθμός αύξησης της τραπεζικής χρηματοδότησης άρχισε να υποχωρεί τον Οκτ. 2013, ενώ αναμένεται να υποχωρήσει περαιτέρω καθώς τα επιτόκια παραμένουν υψηλά και η ζήτηση για δάνεια, ιδιαίτερα για έργα υποδομής, παρουσιάζει μείωση.

Τον Οκτ. 2013 το εμπορικό ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα ύψους \$31,1 δισ., που ήταν από τα υψηλότερα των τελευταίων 5 ετών, έναντι \$15,2 δισ. τον Σεπτ. 2013. Το πλεόνασμα με τις ΗΠΑ, που αποτελούν τη μεγαλύτερη αγορά για τις εξαγωγές της Κίνας, παρέμεινε σταθερό, ενώ το έλλειμμα με τις άλλες αναδυόμενες οικονομίες διευρύνθηκε. Οι εξαγωγές στις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 8,1% σε ετήσια βάση και στην Ευρωπαϊκή Ένωση αυξήθηκαν κατά 12,7% σε ετήσια βάση που είναι οι υψηλότεροι ετήσιοι ρυθμοί από τον Φεβ. 2013. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 5,6% σε ετήσια βάση τον Οκτ. 2013, έναντι υποχώρησης κατά -0,3% σε ετήσια βάση τον Σεπτ. 2013, υπερβαίνοντας κατά πολύ τις προβλέψεις των αναλυτών. Η αύξηση των εξαγωγών δείχνει ότι η παγκόσμια ζήτηση ανακάμπτει. Παράλληλα, οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 7,6% σε ετήσια βάση τον Οκτ. 2013, έναντι 7,4% σε ετήσια βάση τον Σεπτ. 2013, υπερβαίνοντας επίσης τις προβλέψεις των αναλυτών. Η αύξηση οφείλεται στις υψηλότερες εισαγωγές εμπορευμάτων για εσωτερική χρήση κατά 18,5% σε ετήσια βάση που είναι η μεγαλύτερη ετήσια αύξηση των τελευταίων 18 μηνών καθώς οι εισαγωγές εμπορευμάτων για επεξεργασία

και επανεξαγωγή παρέμειναν σταθερές. Τα στοιχεία των εισαγωγών δείχνουν ενίσχυση της ζήτησης και των επενδύσεων όπως επιβεβαίωσε και η πορεία των δεικτών PMI στη μεταποίηση (επίσημος και HSBC/Markit).

Η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 10,3% σε ετήσια βάση τον Οκτ. 2013, με οριακά υψηλότερο ρυθμό έναντι 10,2% τον Σεπτ. 2013, υπερβαίνοντας τις προβλέψεις των αναλυτών. Η παραγωγή των επιχειρήσεων υπό κρατικό έλεγχο παρουσίασε αύξηση, ενώ οι επενδύσεις σε υποδομές σημείωσαν επιβράδυνση της αυξητικής τους πορείας.

Ο δείκτης PMI των μη μεταποιητικών επιχειρήσεων αυξήθηκε τον Οκτ. 2013 σε 56,3 από 55,4 τον Σεπτ. 2013, στο υψηλότερο επίπεδο του 2013. Ο υποδείκτης του τομέα των υπηρεσιών αυξήθηκε σε 54,8 από 53,9 τον Σεπτ. 2013 και ο υποδείκτης του τομέα των κατασκευών αυξήθηκε σε 62,0 από 61,5 τον προηγούμενο μήνα. Αντίθετα, ο υποδείκτης των νέων παραγγελιών υποχώρησε σε 51,6 από 53,4 τον Σεπτ. 2013. Στον υποδείκτη προσδοκιών των επιχειρήσεων, αυξήθηκε σε 60,5 από 60,1 τον προηγούμενο μήνα δείχνοντας ότι οι επιχειρήσεις εμφανίζονταν αισιόδοξες για την ανάπτυξη του τομέα των μη μεταποιητικών επιχειρήσεων.

NA Ευρώπη

Κύπρος: Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch επιβεβαίωσε την μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση της Κύπρου σε ξένο και εγχώριο νόμισμα στο B- και CCC αντίστοιχα, διατηρώντας παράλληλα αρνητική την μακροπρόθεσμη προοπτική. Ο οίκος Fitch αναμένει ότι η οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο θα συρρικνωθεί κατά περίπου -5% και το 2015 και ακόμη κατά -1,5% το 2016 ενώ η οικονομία θα επιστρέφει στην ανάπτυξη το 2017. Αντίθετα, η Ε. Επιτροπή αισιοδοξεί ότι η οικονομία θα επανέλθει στην ανάπτυξη το 2015, μετά την πτώση του ΑΕΠ κατά -8,7% το 2013 και κατά -3,9% το 2014. Από την άλλη πλευρά, ο Fitch σημειώνει ότι η εφαρμογή του προγράμματος δημοσιονομικής εξυγίανσης εξελίσσεται καλά και οι στόχοι του 2013 θα υπερκαλυφθούν. Αναφέρει επίσης ότι η διαδικασία άρσης των περιοριστικών μέτρων στη διακίνηση κεφαλαίων εγκυμονεί κινδύνους και μια πρόωρη κατάργησή τους θα μπορούσε να οδηγήσει σε αυξημένη εκροή κεφαλαίων με αρνητικές συνέπειες.

Ρουμανία: Η Ε. Επιτροπή στις φθινοπωρινές της προβλέψεις για την Ρουμανία, εκτιμά ότι η εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών θα σημειώσουν αύξηση κατά 9,6% και θα είναι ο βασικός παράγων που θα οδηγήσει στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,2% το 2013, με την επίπτωση των καθαρών εξαγωγών στην αύξηση αυτή να ανέρχεται στις 3,5 ποσοστιαίες μονάδες. Αντίθετα, η επίπτωση της εγχώριας ζήτησης θα είναι αρνητική κατά -0,3 π.μ. με αρνητική επίπτωση επίσης και από τη μεταβολή των αποθεμάτων κατά -0,9 π.μ. Αντίθετα, το 2014 η

αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,1% θα προσδιοριστεί αποκλειστικά από την σημαντική συμβολή της εγχώριας ζήτησης στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,2 π.μ., με τις καθарές εξαγωγές να έχουν ελαφρά αρνητική επίπτωση κατά -0,1 π.μ. Επιπλέον, η εγχώρια ζήτηση (και ιδιαίτερα η σημαντική αύξηση των επενδύσεων) θα συμβάλλει αποκλειστικά στην αύξηση του ΑΕΠ και το 2015, με την επίπτωση από τις καθарές εξαγωγές στο έτος αυτό να είναι και πάλι αρνητική στις -0,3 π.μ. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε ορισμένες στις παραδοχές ότι οι επενδύσεις θα αποκτήσουν δυναμική εξαιτίας της μεγαλύτερης απορροφητικότητας των ευρωπαϊκών αναπτυξιακών κονδυλίων και ότι η ιδιωτική κατανάλωση θα ενισχυθεί λόγω βελτιώσεως της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Σύμφωνα με την Ε. Επιτροπή η εσωτερική ζήτηση αναμένεται να συμβάλει στην άνοδο του ΑΕΠ το 2014 κατά 2,2 ποσοστιαίες μονάδες από -0,3 ποσοστιαίες μονάδες το 2013 και κατά 2,7 ποσοστιαίες μονάδες το 2015.

Η δημοσιονομική προσαρμογή αναμένεται να συνεχισθεί με πιο ήπιους ρυθμούς κατά τα επόμενα έτη αν και τα χαμηλότερα φορολογικά έσοδα, η αύξηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών και οι περιορισμένες αναδιαρθρώσεις στις δημόσιες επιχειρήσεις αποτελούν πιθανούς ανασταλτικούς παράγοντες της όλης προσπάθειας. Η Ε. Επιτροπή εκτιμά ότι η δημόσια κατανάλωση θα σημειώσει αύξηση κατά 1,8% το 2014 και κατά 1,3% το 2015, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της οικονομίας.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά την μεθοδολογία ESA αναμένεται να συρρικνωθεί από -3,0% του ΑΕΠ το 2012 στο -2,5% το 2013 και πιθανώς μεταξύ -2,0 και -2,2% το 2014. Εξαιτίας της μεγάλης εσωτερικής ζήτησης το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται αυξηθεί στο -1,8% του ΑΕΠ το 2015, από -1,2% του ΑΕΠ το 2013.

Ο πληθωρισμός αναμένεται να υποχωρήσει σε μέσα επίπεδα στο 2,5% το 2014, υποβοηθούμενος από την πτώση των τιμών των τροφίμων, οι τιμές των οποίων αναμένεται να διαγράψουν ιστορικά χαμηλά μέσα στο 1^ο 6μηνο 2014. Ο πληθωρισμός αναμένεται να ενισχυθεί το 2014 στο 3,4% εξαιτίας της σταδιακά βελτιούμενης εσωτερικής ζήτησης.

Η Τρπουμανίας αναθεώρησε χαμηλότερα την εκτίμηση της για τον πληθωρισμό στο τέλος του 2013 στο 1,8% από 3,1% και στο 3,0% για το τέλος του 2014 από 3,1%. Σύμφωνα με την τριμηνιαία έκθεση της Τρπουμανίας για τον πληθωρισμό το 1^ο 3μηνο 2014, θα κινηθεί σε ετήσια βάση, κάτω από το κατώτατο επιθυμητό όριο διακύμανσης (1,5%) αλλά στην συνέχεια θα αρχίσει να αυξάνει πλησιάζοντας το 3^ο τρίμηνο του 2015 το ανώτατο επιθυμητό όριο διακύμανσης (3,5%). Η μείωση του πληθωρισμού τους επόμενους μήνες αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην μείωση του ΦΠΑ σε ορισμένα αγαθά αλλά και στην υποχώρηση των τιμών πετρελαίου και σιτηρών.

Αλβανία: Σύμφωνα με την Στατική Αρχή της χώρας (INSTAT), ο πληθωρισμός τον Οκτ.2013 διαμορφώθηκε στο 1,7%, έναντι 1,7% και τον

Σεπτ.2013. Στο 10μηνο 2013 ο μέσος πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 2,0%, από 1,9% το αντίστοιχο 10μηνο 2012 κινούμενος εντός των ορίων που έχει θέσει η ΤτΑλβανίας (3% ±1%). Η ευνοϊκή εξέλιξη στον πληθωρισμό τον Οκτ.2013 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μικρότερη αύξηση των τιμών των τροφίμων κατά 3,5% έναντι 3,9% τον Σεπτ.2013. Οι τιμές των αγαθών ένδυσης-υπόδησης υποχώρησαν κατά -3,8% σε ετήσια βάση όπως και οι τιμές συγκοινωνιών (-1,0%) και επικοινωνιών (-1,4%).

Βουλγαρία: Η Ε. Επιτροπή στις φθινοπωρινές της προβλέψεις για την Βουλγαρία, εκτιμά ότι το ΑΕΠ της χώρας θα αυξηθεί κατά 0,5% το 2013, κατά 1,5% το 2014 και κατά 1,8% το 2015. Οι εκτιμήσεις είναι χαμηλότερες από εκείνες που δημοσιεύθηκαν την άνοιξη του 2013 και προέβλεπαν αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,9% το 2013 και 1,7% το 2014. Η κυβέρνηση της Βουλγαρίας προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ το 2013 κατά 0,6% και κατά 1,8% το 2014. Το πρώτο 6μηνο

2013 η οικονομία της Βουλγαρίας αναπτύχθηκε κατά 0,25% στηριζόμενη κυρίως στις εξαγωγές και την δημόσια κατανάλωση. Σύμφωνα με την Ε. Επιτροπή, τα επόμενα δύο έτη η οικονομική ανάπτυξη θα βασισθεί στην ιδιωτική κατανάλωση και τις ιδιωτικές επενδύσεις, επωφελούμενη από τις μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, η ιδιωτική κατανάλωση λόγω της εύθραυστης κατάστασης που επικρατεί στην αγορά εργασίας αποτελεί έναν πιθανό κίνδυνο που μπορεί να περιορίσει την οικονομική μεγέθυνση, καθώς οδηγεί τα νοικοκυριά σε χαμηλότερη ροπή προς κατανάλωση. Τέλος, η ανεργία αναμένεται από 13% το 2013 θα περιορισθεί στο 12% έως το 2015 ενώ ο πληθωρισμός από 0,5% το 2013 θα ανέλθει στο 2% το 2015 κυρίως λόγω των τιμών της ενέργειας.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ
(ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

Ετήσια στοιχεία	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές αγοράς)	3,5	-0,2	-3,1	-4,9	-7,1	-6,4	-3,7
Ιδιωτική Κατανάλωση	3,6	4,3	-1,6	-6,3	-7,7	-9,1	-5,9
Δημόσια Κατανάλωση	7,1	-2,6	4,9	-8,7	-5,2	-4,2	-5,0
Ακαθάριστες Επενδύσεις	22,8	-14,3	-13,7	-15,0	-19,6	-19,2	-3,2
- Κατοικίες	25,6	-33,6	-20,7	-21,6	-18,0	-32,9	-19,0
- Εξοπλισμός	27,4	-4,8	-18,4	-8,2	-18,1	-17,4	1,5
Μεταποίηση	2,2	-4,7	-11,2	-5,1	-8,5	-3,9	0,5
Ανεργία (%)	8,3	7,7	9,5	12,5	17,7	24,2	27,0
Συνολική Απασχόληση	1,4	1,2	-0,6	-2,6	-5,6	-8,3	-3,5
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (μέσα επίπεδα)	2,9	4,2	1,2	4,7	3,3	1,5	-0,8
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	3,1	4,9	5,2	0,1	-2,4	-6,4	-6,3
Πιστωτική Επέκταση (προς ιδιωτικό τομέα)	21,5	15,9	4,1	0,0	-3,1	-4,0	-2,0
Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-6,5	-9,8	-15,7	-10,7	-9,5	-6,2	-4,1
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών με κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (% ΑΕΠ)	-12,4	-13,3	-10,3	-9,2	-8,6	-2,2	1,0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και ΔΟΜ Alpha Bank.

* Εκτίμηση

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2011	2012				2012	2013
	έτος	Q1	Q2	Q3	Q4	έτος	διαθέσιμη περίοδος
Οικονομική Δραστηριότητα							
Όγκος Λιανικών Πωλήσεων (εκτός καυσίμων)	-8,7	-12,1	-11,4	-9,9	-13,8	-11,8	-10,9 (8μην.)
Νέες εγγραφές ΙΧ Αυτοκινήτων	-29,8	-36,0	-49,9	-45,7	-30,9	-41,7	-1,4 (8μην.)
Οικοδομική Δραστηριότητα	-37,7	1,9	-26,2	-43,7	-44,1	-30,6	-37,8 (6μην.)
Μεταποίηση	-8,5	-9,6	-3,9	-3,8	1,9	-3,9	-1,2 (9μην.)
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών PMI στη μεταποίηση	43,6	40,0	41,3	42,0	41,4	41,2	47,3 (Οκτ.)
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	80,6	78,5	79,0	79,7	82,7	80,0	90,1 (Ιαν.-Σεπτ.)
Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Μεταποίηση	76,9	72,9	77,6	76,7	81,6	77,2	88,6 (Ιαν.-Σεπτ.)
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-74	-81	-75	-69	-75	-75	-70,7 (Ιαν.-Σεπτ.)
Πιστωτική Επέκταση							
Ιδιωτικός Τομέας	-3,1	-4,0	-4,8	-4,5	-4,0	-4,0	-3,9 (Σεπτ.)
Επιχειρήσεις	-2,0	-3,3	-4,1	-4,9	-4,4	-4,4	-4,7 (Σεπτ.)
- Βιομηχανία	0,1	-2,3	-3,4	-4,2	-2,1	-2,1	-1,9 (Σεπτ.)
- Κατασκευές	-7,4	-6,8	-6,8	-6,6	-1,9	-1,9	0,4 (Σεπτ.)
- Τουρισμός	-2,3	-0,5	-0,2	-0,2	1,1	1,1	-1,5 (Σεπτ.)
Νοικοκυριά	-3,9	-4,4	-4,4	-4,2	-3,8	-3,8	-3,6 (Σεπτ.)
- Καταναλωτική Πίστη	-6,4	-6,8	-5,3	-5,3	-5,1	-5,1	-4,8 (Σεπτ.)
- Στεγαστικά Δάνεια	-2,9	-3,4	-3,6	-3,7	-3,4	-3,4	-3,2 (Σεπτ.)
Τιμές							
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	3,3	2,0	1,5	1,3	1,1	1,5	-2,0 (Οκτ.)
Δομικός Πληθωρισμός	1,5	0,9	0,7	0,3	-0,5	0,3	-1,8 (Οκτ.)
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	-5,5	-10,2	-10,8	-12,6	-13,2	-11,7	-11,6 (2ο 3μην.)
Επιτόκια							
Ταμειευτήριου	0,40	0,41	0,42	0,42	0,42	0,42	0,33 (Σεπτ.)
Δάνεια προς επιχειρήσεις	7,46	7,81	7,67	7,52	7,45	7,61	7,15 (Σεπτ.)
Καταναλωτικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	12,37	11,41	11,26	11,22	10,76	11,16	11,01 (Σεπτ.)
Στεγαστικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	4,71	4,13	3,78	3,31	3,16	3,60	3,01 (Σεπτ.)
Απόδοση 10-ετούς Ομολόγου	15,75	24,74	25,40	23,69	16,16	16,16	9,32 (Αύγ.)
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές							
Τελική Κατανάλωση	-7,1	-6,7	-6,4	-6,7	-5,7	-6,4	-3,8 (2ο 3μην.)
Επενδύσεις	-7,2	-7,4	-7,2	-8,9	-8,7	-8,1	-6,3 (2ο 3μην.)
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-19,6	-22,8	-21,5	-21,5	-10,3	-19,2	-11,0 (2ο 3μην.)
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,3	4,2	-3,0	-4,2	-4,8	-2,4	0,9 (2ο 3μην.)
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-7,3	-14,9	-12,9	-18,7	-8,1	-13,7	-11,8 (2ο 3μην.)
Ισοζύγιο Πληρωμών σε € δισ.							
Εξαγωγές Αγαθών	20,2	4,9	10,4	16,1	22,0	22,0	15,1 (8μην.)
Εισαγωγές Αγαθών	47,5	10,8	21,5	31,7	41,6	41,6	26,5 (8μην.)
Εμπορικό Ισοζύγιο	-27,2	-5,9	-11,1	-15,7	-19,6	-19,6	-11,4 (8μην.)
Ισοζύγιο Αδήλων Πόρων	8,8	2,2	5,0	13,8	16,3	16,3	15,8 (8μην.)
Αναλογία Αδήλων Πόρων προς Εμπορικό Έλλειμμα	32,4	37,5	45,5	88,0	83,4	83,4	138,4 (8μην.)
Ισοζύγιο Τρεχ/σών Συναλλαγών (κεφαλ. μεταβιβ.)	-18,4	-3,7	-6,0	-1,9	-3,3	-3,3	4,4 (8μην.)
Άμεσες Επενδύσεις (καθ. μεταβολή ροής)	-0,40	-0,5	0,6	1,9	0,3	2,3	0,9 (8μην.)
Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου (καθ. μεταβολή ροής)	-19,6	-36,5	-34,4	-3,9	-24,2	-99,1	-10,0 (8μην.)
Χρηματιστήριο							
Γενικός Δείκτης Τιμών ΧΑ	680,4	729,0	611,0	739,0	908,0	908,0	1.188,2 (Οκτ.)
(% μεταβολή ΓΔ)	-51,9	7,1	-10,2	8,6	33,4	33,4	48,3 (Οκτ.)
Χρηματιστηριακή Αξία (% ΑΕΠ)	11,8	13,4	11,5	13,6	17,7	17,7	37,7 (Οκτ.)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος και ΕΛΣΤΑΤ.